

Budapest

T. p.

Titl.

Magyar Nemzeti Muzzeum

Népszavazás lesz Ausztriában

15. évfolyam

Noviszád, 1934 augusztus 24, péntek

197. szám

Schuschnigg osztrák kancellár nizzai tartózkodása során nem tárgyalta francia politikussal — A francia sajtó szerint eredménytelenül végződött a Schuschnigg—Mussolini találkozó

Schuschnigg osztrák kancellár a firenzei tárgyalások befejezése után Genovába utazott, ahol szerdán délelőtt felszállt a Conte di Savoia olasz oceánjáró fedélzetére, hogy Nizzába hajózzon. Az osztrák kancellár nizzai utazásával kapcsolatban a külföldi sajtóban az a hír terjedt el, hogy Schuschnigg a hajón több francia politikussal találkozik.

A párisi Matin tudósítója beszélgetést folytatott a kancellárral, aki kijelentette, hogy

nizzai útja teljesen magánjellegű és pihenés a célja. Senkivel sem találkozott, senkivel sem tárgyal.

A Petít Parisien munkatársa előtt a kancellár kijelentette, hogy Mussolini miniszterelnökkel főleg gazdasági kérdésekről tárgyal, s a megbeszélések

szórá a legteljesebb egyetértést tapasztalta. Megnyugtató ígéretet kapott arra, hogy Olaszország mindenben támogatja az osztrák köztársaság szabadságának és függetlenségének megőrzésére irányuló törekvést. Nagy feltűnésre tarthat számot Schuschnigg kancellárnak az a kijelentése, hogy

Ausztriában a közeljövőben népszavazást rendeznek, alkalmat adnak az osztrák népnek arra, hogy nyilatkozzék a rendi alapon nyugvó alkotmány jogosságáról és elfogadásáról.

A tegnapi napot a kancellár kirándulással töltötte el. Autón Monte-Carlóba utazott, majd vissza tért Nizzába. Onnan Ventimigliába utazik és ma délelőtt visszatér Bécsbe.

ország barátsága, vagy méginkább gyámsága nem szolgálja az osztrák köztársaság érdekeit. A kancellár hálás Olaszország jóindulatáért, de helyesebbnek tartja, ha a többi nagyhatalom, így elsősorban Franciaország és Anglia is résztvenne Ausztria megsegítésében. Ennek a felfogásnak tulajdonítható, hogy

Schuschnigg elhárította Olaszország katonai támogatását,

amelyet pedig Mussolini miniszterelnök felajánlott neki.

Római jelentés szerint az olasz sajtó történelmi jelentőségűnek mondja a Schuschnigg—Mussolini találkozót. Az olasz lapok megállapítják, hogy Európa történelmében a helyzet stabilizálásának új korszaka kezdődik. Politikai szempontból folytatják néhai Dollfuss kancellár elgondolásának megvalósítását, gazdasági szempontból pedig az a cél, hogy

az olasz—osztrák—magyar gazdasági együttműködést más államokra is kiterjesszék

A bécsi lapok megállapítják, hogy a firenzei találkozó tulajdonképpen kezdete volt annak a fontos gazdasági konferenciának, amely szeptember első hetében, Genfben megkezdődik.

Ausztria nem fogadja el Olaszország katonai támogatását

A Párisi Soire tegnapi számában érdekes cikket közöl a Schuschnigg—Mussolini találkozásról. A lap szerint

a találkozó tulajdonképpen sikertelenül végződött.

Schuschnigg úgy találja, hogy csupán Olasz-

A nagyhatalmak erélyes akcióval akadályozzák meg a távolkeleti háborút

— követeli a francia sajtó

Az amerikai kormány a Csendes Óceánon összpontosítja az atlanti flottát

Párisból jelentik: A francia közvélemény érdeklődése mindnagyobb mértékben a távolkeleti helyzet felé fordul. A francia baloldali pártok élénk japánellenes propagandát indítottak és a nemrég létrejött szocialista—kommunista egység frontja tiltakozó emlékiratot juttatott el a párisi japán nagykövethoz és a francia külügyminisztériumhoz.

Tegnap a jobboldali Echo de Paris feltűnést keltő cikkben követeli, hogy a nagyhatalmak erélyes akcióval akadályozzák meg a távolkeleti háborút.

A lap érdekesen bírálja a Népszövetséget, amelynek tevékenysége ebben a kérdésben teljesen kudarcot vallott. A lap szerint az esetleges orosz—japán háború Franciaországra szerencsétlenséget jelentene, mert gyengíti Oroszország helyzetét Európában és így Németország malmára hajtáná a vizet.

Newyorki jelentés szerint az amerikai lapok feltűnést keltő beállításban közlik, hogy a tengerészeti miniszter intézkedésére az atlanti flottát a Csendes Óceánra összpontosították.

A hivatalos jelentés szerint az intézkedés addig marad érvényben, amíg „a helyzet nem változik”. A lapok most azt találgatják, hogy milyen helyzetről lehet szó?

Londonból jelentik: A kiadott hivatalos cáfolatok ellenére szilárdan tartja magát az a hír, hogy létrejött az angol—japán titkos szerződés. A szerződő felek állítólag

kölcsönös kötelezettséget vállalnak, hogy jóakaratu semlegességet tanúsítanak arra az esetre, ha a másik fél háborúba keveredik Oroszországgal.

A két szerződő fél kölcsönösen megengedi egymásnak a korlátlan flotta fegyverkezést, ami lényegében a flotta leszerelési egyezmény felborítását jelentené.

Dr. Steidle az új római osztrák követ

A magánalkalmazásból is elbocsátják a megbízhatatlan elemeket

Bécsből jelentik: Rintelen Antal dr-t mint ismeretes a július 25-i puccskísérlésben való részvétele miatt felmentették római osztrák követi tisztétől. Mint most jelentik Rintelen dr. helyébe

Dr. Steidle triezsi osztrák főkonzult nevezik ki római követté.

A politikailag megbízhatatlannak bizonyult elemeket a kormány rendeletére nemcsak a hivatalokból és az ipari üzemekből távolítják el, hanem a nagyobb gazdaságokból és más magánvállalatokból is. Már is több nagybirtokos bejelentette, hogy valamennyi olyan alkalmazottját elbocsátotta, akiről bebizonyosodott, hogy működésük ártalmára szolgál az osztrák köztársaságnak.

Páratlan fényes egyházi ünnepségek keretében ülik meg Bács-Novoszelo jubileumát

Szentháromság szobrot emelnek és Budánovics püspököt hívták meg a felszentelésre

Bács-Novoszelo község szeptember 8-án és 9-én ünnepli fennállásának 200 éves évfordulóját. A Dunabánság e régi községe lakosságának túlnyomórésze római katolikus vallású és ezért a község vezetősége elhatározta, hogy fényes egyházi ünnepségekkel üli meg ezt a szép évfordulót. A lakosság áldozatkészségéből

Szent Háromság szobrot készítettek és a jubileumon szentelik fel.

A község vezetősége az ünnepéssel kapcsolatban azzal a kérelemmel fordult Budá-

novics Lajos bácskai püspökhöz, hogy személyes megjelenésével emelje a jubiláris ünnepségek fényét és jelentőségét. Az egyházfő minden lehetőség szerint el is utazik Novoszela és maga szenteli fel a Szentháromság szobrot. A felszentelésre Matkovics Dobrica dunai bánt is meghívták.

A tervek szerint a felszentelés előtt ünnepélyes mise lesz a templomban, majd tábori nagymiséjét celebrálnak a szabadban. Ugyancsak a szabadban mondják el a szép felajánló imát.

—o—

Schuschnigg osztrák kancellár Franciaország segítségét is igénybe akarja venni

Az osztrák kancellár Barthouval is tárgyal?

Génuából jelentik: Az a körülmény, hogy Schuschnigg kancellárral elutazott kísérete is, amelynek tagjai között politikai tanácsadói is tartózkodtak, arra enged következtetni, hogy

az osztrák kancellár nézzai utjának célja nem epen az üdülés, hanem szélesebbkörű diplomáciai tanácskozás.

Azt nem tartják kizártnak, hogy Schuschnigg kancellár rangrejtve Párizsba utazik.

Firenzéből jelentik: Az a körülmény, hogy az osztrák kancellár és Mussolini találkozása olyan gyorsan végetért, nagy meglepetést keltett olasz politikai körökben, annál is inkább, mert Rómában várták,

hogy Schuschnigg több napot tölt az olasz fővárosban és mert

egyáltalán senki sem számított rá, hogy a Mussolinival való találkozás után azonnal Franciaországba utazik.

Általában az a vélemény, hogy

Schuschnigg kancellár Párizsba utazik és hogy ott Barthou francia külügyminiszterrel is tárgyalást folytat.

arravonatkozólag, hogy megszerezze Franciaország támogatását Ausztria függetlenségének kivívására folytatott küzdelemben.

Szeptember 29-én temetik másodszer Dollfuss Oriási lőszerraktárt találtak Linz mellett

Bécsből jelentik: A meggyilkolt Dollfuss kancellár holttestét, mint ismeretes, ideiglenesen a hitingi temetőben helyezték nyugovóra. A kormány most úgy intézkedett, hogy a kancellár koporsóját

szeptember 29-án este helyezik el véglegesen a Seipel-Dollfuss emléktemplom kriptájába.

Linzből jelentik, hogy a város melletti hegyen hatalmas lőszerraktárt találtak. Rengeteg robbanóanyag, gyutacs, revolver és töltény hevert felhalmozva egy földhány alatt. A fegyverek és lőszerke németországi eredetűek. Megállapították, hogy a raktárt még a július 25-iki puccskísérlet előtt rendezték be, de az anyag felhasználására ugylátszik nem jutott alkalom. Számos letartóztatás történt.

Lemondott Johnson tábornok, Amerika gazdasági diktátora

Washingtonból jelentik: Johnson tábornok, az amerikai nemzeti újjáépítési akció főnöke váratlanul szabadságra utazott.

A tábornok eddig szinte korlátlan hatalommal bírt és valójában Amerika gazdasági diktátora volt. A szabadságot azzal indokolták, hogy a tábornok felesége hirtelen megbetegedett és állapota annyira rosszra

fordult, hogy Johnson mindenáron beteg felesége mellett akar lenni.

Roosevelt elnök a tábornoknak szeptember elejéig szabadságot adott.

Politikai körökben általános az a feltevése, hogy

Johnson tábornok feleségének betegségét csak ürügyül használta fel szabadságára, valójában azonban véglegesen lemondott állásáról.

Az amerikai lapok azt írják, hogy Johnson felesége meggyógyulása után sem tér vissza többé helyére.

Akszamovics gyakovói püspök Noviszádon és Petrovaradinban

Tegnap délelőtt Noviszádra érkezett Akszamovics gyakovói püspök, aki jelenleg egyházkerületi felügyelőn van. A püspök meglátogatta a petrovaradini katolikus parókiát, ahol Jelovac plébános fogadta. A püspök azonkívül meglátogatta Matkovics Dobrica dunai bánt és dr. Borota Branisláv polgármestert.

Délután Akszamovics püspök megbeszélést folytatott a petrovaradini szokolegyesület főnökeivel a szeptember 8-án megtartandó síremlék-felszenteléssel kapcsolatban. Mint ismeretes, a petrovaradini szokolegyesület szeptember 8-án felszenteli azt a síremléket, amelyet a beskai és környékbeli vértanuhaltalt halt szerbek és szeréniek emlékeztetére emelnek. Ez alkalommal szentelik fel a petrovaradini szokolegyesület zászlaját is. Az ünnepségen többek között résztvesz Akszamovics püspök is.

Nem működik az öngyújtó

A felrobbant benzines üveg súlyos szerencsétlenséget okozott Bocsáron

Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a bánáti Bocsár községben.

Mihályffy György 19 éves béreslegény még jókor reggel felkelt, hogy megetesse gazdája lovait. Sötét volt még, s hogy világosságot teremtsen, előkapta az öngyújtóját és tüzet akart csinálni. Az öngyújtó azonban sehogy sem akart működni. Mihályffy erre elővette a benzines üveget, megtöltötte az öngyújtót, amely most már lángra kapott.

A következő pillanatban azonban

a közvetlen közelben lévő nyitott benzines üveg is tüzet kapott és hangos dörrenéssel felrobbant. A szétröpülő üvegdarabok súlyosan megsértették Mihályffy arcát,

majd meggyulladt az istállóban lévő ágy is. Szerencsére a fiatal béres nem vesztette el lélekjelenlétét. Pokrócot terített az ágyra és sikerült legalább a tüzet megakadályoznia.

Mihályffy azután orvoshoz sietett és bekötöztette sérüléseit. Állapota nem életveszélyes.

Az elhagyott menyasszony kétszer rálőtt hűtlen vőlegényére

Pristina közelében lévő Koszovo községben gyilkossági kísérletet követett el Bucsis Zagorka vitomiricai leány hűtlen vőlegénye Krsztics Danilo ellen. A fiatalok rövid idővel ezelőtt eljegyezték egymást és mivel a leány szülei csak az aratás után akarták megtartani az esküvőt, a leány apja úgy határozott, hogy a vőlegény vigye magával a menyasszonyt és éljenek együtt addig is, amíg el nem érkezik az esküvő ideje. A fiatalok kezdetben igen boldogan éltek, azonban ugylátszik, hogy a vőlegény hamar ráunt a leányra, mert másnak kezdett udvarolni és Zagorkát hazaküldte szüleihez. A leány el is hagyta vőlegényét, azonban tegnapelőtt visszautazott Koszovóra és a vasutállomáson találkozott vőlegényével, akire revolverrel rálőtt. A vőlegény sebesülése súlyos. A leányt letartóztatták és megindították ellene az eljárást.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

A Népszövetség szeptemberi ülésének napirendje

A tárgysorozat fő pontja: a fittkári jelentés vitája

Genfből jelentik: Tegnap tették közzé a Népszövetség szeptember 10-én megnyíló közgyűlésének tárgysorozatát. A napirend leglényegesebb pontja a fittkár évi jelentésének meghallgatása és megvitatása.

A tárgysorozat többi pontja meglehetősen szürke.

Napirenden szerepel a Népszövetség alapokmányának kiegészítése a párisi egyezményvel való összhangbahozás céljából. Szó lesz

a sajtó közreműködéséről a világszerte érdeklődésben.

Több tanulmányi bizottság terjeszti be jelentését, közegészségügyi kérdések is szerepelnek a tanácsülés napirendjén. Három tanácsnokság is betöltésre kerül egy dél-amerikai, a kínai és a spanyol tanácsnokság. Valószínű, hogy egy közép- és egy dél-amerikai állam jut tanácsnoksághoz, míg a harmadik helyet újból Spanyolországgal töltik be.

A román király szeptember első napjaiban Párisba utazik

Bukarestből jelentik:

Károly román király a miniszterelnök kíséretében szeptember első napjaiban Párisba utazik. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy a király az ősz folyamán Szóliába is ellátogat, hogy visszaadja a bolgár király bukaresti látogatását. Egy másik távirat szerint Musztafa Kemal pasa októberben Bukarestbe látogat el, egyidőben Maximos görög külügyminiszterrel.

Enyhült az orosz-japán feszültség

Tokioból jelentik: A japán külügyminisztérium újabb nyilatkozatot adott ki a keletkínai vasutak megvételére vonatkozó tárgyalásokról.

A nyilatkozat hangja mérsékelt hangú

és arra enged következtetni, hogy a japán-orosz feszültség lényegesen enyhült.

Ujabb katonai összeesküvés Havannában

Battista ezredes elnyomta a lázadást

Cuba szigetén változatlanul forrong a hangulat. Tegnap újabb katonai összeesküvést lepleztek le. Battista ezredes vezérkari főnök fedezte fel az összeesküvést és érélyes fellépéssel idejében elfojtotta. Az összeesküvők

tizenkét embert agyonlőttek, köztük egy törzstisztet is.

Az összeesküvés résztvevőit őrizetbevet-

ték és haditörvényszék elé állítják.

Az egyik havannai kávéházba bombát dobáltak az összeesküvők. A bomba olyan gyorsan robbant fel, hogy elhajítói sem menekülhettek el.

A robbanás huszonkét embert megölt, a két merénylőt is darabokra szaggatták a bombaszilánkok.

Földrengésszerű robajjal beszakadt egy épülő ház Temerinben

Sailer János hetvenéves kőműves mellkasát és mindkét lábát összeroncsoolta a lezuhanó tetőzet

Súlyos szerencsétlenség történt házépítés közben Temerinben. Miavec Sándor hentesmester a község háza melletti üres telken ház építtetésbe kezdett. Kőművest hívott, elkészítették a tervrajzot, majd megindult a munka. Néhány nap múlva felhúzták a falakat s az ácsok is elhelyezték a tetőzetet. A következő napon megérkeztek a mennyezetkészítő munkások és megkezdték a padlás bekötését.

Az épületen hat munkás szorgoskodott, amikor délelőtt 11 óra tájban ijesztő dolog történt.

A tetőzet földrengésszerű robajjal beszakadt, zuhanás közben kinyomta az egyik oldalfalat s a mintegy 30 méter mazzányi súly maga alá temette Sa János 70 éves mennyezetbekötő munkást.

Az óriási zajra sokan a szerencsétlenség színhelyére futottak és lázas sietséggel igyekeztek kimenteni a lezuhanó tető és az egyik közfal melletti beszorult Sailer Jánost. Megfejtett munka után előhúzták az ájult embert és azonnal orvost hívtak. Az orvos

megállapította, hogy

Sailer mellkasát és mindkét lábát összeroncsoolta a lehulló súlyzat és veszélyes belső sérüléseket szenvedett.

Az építkezés azonnal megszakadt és az épületromot változatlanul meghagyják, míg a hatósági bizottság még nem állapítja, hogy a szerencsétlenségért az ács, vagy a kőművesmestert terheli-e a felelősség.

Mindenkit • Mindenkit • Mindenki érhet kárt érhet baleset! meghalt!

Kérjen ajánlatot!
Dunav bizt. kt.
Zagrebr, Martićeva d.

Főigazgatóság:
Novisad: Habaq palota, tel. 2352. Vel. Beckerek: tel. 100

fiógváros: Subotica: tel. 797

Qyvnökség minden községben.

Vállal biztosságokat: tűz-, villám-, belőreszerelés, lopás, járat és baleset ellen, valamint az emberéletére.

Kedvező feltételek! Olcsó díjtarifák!

Az első légi temetés

Repülőgépen vitték utolsó útjára Francis Harrel Marsalis pilótát, aki repülőszerecséllenség áldozata lett

Az Ohio állambeli Daytonban végbement a minap az első légi temetés. A napokban zuhant le ugyanis az egyik legjobb amerikai pilótán Francis Harrel Marsalis, aki mint ismeretes decemberben világrekordot állított fel az időtartamrepülés terén, amennyiben kilenc napig 21 óráig és 51 percig tartózkodott leszállás nélkül a levegőben.

A gyászünnepe Newyorkban a Rooseveltt repülőterén folyt le.

A pilótán koporsóját Daytonban repülőgépre helyezték, amelybe beszallt a gyászszertartást végző lelkes is. A gyászó közönség a többi repülőgépre szállt be így tíz repülőgépből álló légi gyászmenet indult el Newyork felé. A Rooseveltt repülőterén azután megtartották a gyászszertartást. Az első légi temetés minden sulyosabb baleset nélkül folyt le.

Benáres, a szent város, pestisfészke Indiának

Bombayból jelentik: Hivatalos h iradás szerint a hinduk szent városa Benáres, ahová évenként sok százezer hindu zarándokol el csak egy egészségügyi intézményvel rendelkezik, ami teljességgel elégtelen. A múlt évben a kormány elmozdította a város egész előljáróságát, mert nagyfokú nemtörődömséget és hozzá nem értést tanúsított egészségügyi kérdésekben. Azóta N. F. J. Lynch angol előljáró vezeti a város ügyeit. Az előljáró a napokban jelentést tett közzé, amelyben többek között megállapítja, hogy Benáresben nincsenek csatornák. A benszülőtteknek az a szokása, hogy a félig elégett holttesteket egyszerűen bedobják a Gangeszbe, ami szörnyű módon veszélyezteti a közegészséget. Ez a vallási szokás az angol előljáró szerint valóságos pestisfészkekké változtatja át a várost és a zarándokok innén hurcolják szét a borzalmas betegséget egész Indiában.

Vidéki esetek

Néha még a legjobb dinnyevásárra is ráfizet az ember

Életveszélyes fürdés a Tiszában kocsistól, lovastól

Régi „jó” szokás, hogy ha sikerül valami jó üzletet kötnünk, akkor azt derék áldomással illik megünnepelni. A hiba csak ott kezdődik, hogy nem egyszer azután az áldomás tönkre teszi a sikerült üzlet örömeit. Így valahogyan járt Jung Antal 50 éves bocsári földműves is, bár aránylag elég szárazon uszta meg az ügyet, ha nyakig bukott is a Tisza néha nyáron is kellemetlenül hűs hullámaiba.

Jung Antal ugyanis jól megrakott szerker dinnyét szállított a tiszai kompon keresztül a móli hetivásárra. Szerencsésen meg is érkezett a bácskai községbe és sikerült dinnyéjét az utolsó darabig eladnia.

Ezután következett az elmaradhatatlan áldomás. Jung betért az egyik vendéglőbe, ahol egy pohár bort kért. De nagyon jóféle bor lehetett, mert mire a földműves ismét a kocsihoz ment, a kocsi kerület,

akkor már nem ő hajtotta a lovakat, de a lovak saját kedvük szerint húzták a kocsit.

Nem is lett volna semmi baj, ha azután Jung legalább egészen a lovak eszére bízta volna a kocsikázást. Mikor azonban a meredek Tiszaparra értek s a semmiféle fékkel el nem látott kocsi nagy sebességgel rohant lefelé,

a mámoros ember olyan erősen meg rántotta a gyeplőt, hogy a hajtószár elszakadt. A lovak hirtelen irányt változtattak és egyenesen a Tiszába ragadták a kocsit.

A mámoros embert a hűs hullámok egyszerre kijózanították s beleugrott a vízbe. Szerencsére a kompon a folyó bácskai felén állt s a révészek és a kompon lévő többi utasok a veszélyes helyzetben lévő ember és lovak segítségére siettek. Nem sokkal utóbb ismét a parton, majd később a kompon állt a kocsi. Jungnak az ijedtségen kívül semmi baja sem történt. De azért úgy látszik mégis felettébb kellemetlenül érezhette magát az akarata elleni fürdőzések.

Mivel erősen megfogadta, hogy dinnye eladás után sohasem csap többé áldomást, ha még olyan jól sikerül is tudnia árúján...

Olaszországra hagyományozta palotáját egy görög multimilliomos

Bukarestből jelentik: Gabriel Atanasulis görög multimilliomos a napokban meghalt a román fővárosban. Végrendeletében — mivel családjával haragban volt Athén központjában lévő palotáját Olaszországra hagyta azzal a kikötéssel, hogy az olasz kormány havonta hetven font sterlinget fizessen nővéreinek és egyik barátjának és azt is kikötötte, hogy ebben a palotában székeljen ezentúl az athéni olasz követség. A szóbanforgó palota négyemeletes és értékét 50 millió drachmára becsülik. Az olasz kormány még nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e az örökséget.

BAJMOKON

hirdetéseiket

eredeti kiadóhivatali áron

Lukács Jenő

ottani munkatársunk vesz fel

Elfogták a sajkásszveti- iváni hitvesgyilkost

Barjaktarovics beismerte a gyilkosságot és kijelentette, hogy nem bánta meg tettét — A gyilkos nem szökni akart, hanem a bukováci hatóságoknál jelentkezni

Megirtuk, hogy szerdán délben Sajakásszvetiiván községben véres hitvesgyilkosság történt, amelynek áldozata Barjaktarovics Náda 32 éves bukováci asszony. A gyilkos férj, Barjaktarovics Gyóka 40 éves bukováci tekintélyes földműves, a gyilkosság elkövetése után elmenekült.

A gyilkosság ügyében megindított nyomozás kezdetében kevés és bizonytalan adattal rendelkezett, így többek között sem az asszony, sem a gyilkos nevét nem tudták biztosan, azonkívül a harmadik személyről a férfiről, aki az asszonnal együtt megszökött Bukovációról a férj rossz bánásmódja miatt, nem tudtak pontos adatokat szerezni.

A további nyomozás folyamán, amikor már Noviszádról orvosi-ügyészi vegyes bizottság szállt ki a helyszínre Vukovojac Zsárkó vezetőállománygyász és Papricsics Milán vizsgálóbíró részvételével, már sikerült biztosabb adatokat szerezni a véres családi dráma szereplőit illetően.

Megállapítást nyert, hogy az asszony Bugarszki Lázár tekintélyes bukováci gazdálkodóval szökött meg. Barjaktarovicsné, akinek már nagy gyermekei vannak, egyik lánya 16 éves, a faluban elterjedt hírek szerint

ültött viszonyt folytatott Bugarszki-val, aki özvegy ember és egy fia van.

Emiatt a házaspár között elmergesedett a viszony, majd 15 nappal ezelőtt nyílt összeköltésben robbant ki a feszült helyzet. Az asszony ugyanis kijelentette férjének, hogy a tekijai bucsura Petrovaradinba utazik. A férj hallani sem akart erről, azonban

az asszony legidősebb leányával mégis elutazott és csak másnap tért vissza. Barjaktarovics ezen anynyira felbőszült, hogy minden további nélkül megverte feleségét és megfenyegette, hogy ha tovább is így folytatja, akkor megöli.

Az asszony nem hallgatott férje fenyegetéseire, hanem

öt nap múlva összeszedte holmiját és Sajakásszvetiivánra utazott, ahová Bugarszki is követte.

Barjaktarovicsné kibérelte a „Beograd” vendéglőt és ennek a vendéglőnek az udvarában érte utól a férj borzalmas bosszúja.

Az orvosi vizsgálat megállapította,

hogy az asszonyt 21 késszurás érte.

A csendőrség a gyilkosság felfedezése után azonnal széleskörű nyomozást indított a feleséggyilkos kézrekerítésére és a nyomozás rövid időn belül sikerült is.

Barjaktarovicsot Gernyi Kovilyánál a Duna mellett fogták el

és azonnal átkísérték a noviszádi törvényszék vizsgálóbírájához.

Papricsics Milán vizsgálóbíró előtt Barjaktarovics beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy amikor megtudta felesége szökését, gyalogosan indult el megkeresésére. Reggel hat órakor indult el Bukovációról és először Szremszki Karlovcin érdeklődött felesége után, de ott semmit sem tudtak róla. Folytatta útját Kovilyon keresztül Sajakásszvetiivánra, abban a hiszemben, hogy ott találja az asszonyt, akinek a faluban több rokona él. Dél tájban érkezett meg a faluba és ott megtudta, hogy hűtlen felesége a Beograd vendéglőben tartózkodik.

Hátulról, a ház végében lévő kukoricás felől közelített meg a házat. Az udvarban megpillantotta feleségét, aki éppen ruhát teregetett. Előntötte a düh, elkapta kését és azurkáljai kezdte. Nem tudja, hány szor szúrta belé.

Azt is beismerte, hogy

előre készült a véres leszámolásra. Tettét nem bánta meg.

Kijelentette, hogy nem tudta elviselni azt a szegényt, ami felesége hűtlensége és szökése következtében érte. Nagy lánya van és ez még csak súlyosbította az esetet.

A továbbiakban elmondta, hogy az asszonnal mindig jól bánt és békésen élt, csak az utóbbi időben próbálta megfenyíteni feleségét, akit hűtlenségen ért. Békés, rendszertető és szerény ember volt, azonban az asszony ilyen viselkedését nem tudta elűzni.

Barjaktarovics végül kijelentette, hogy amikor elmenekült,

nem az volt a szándéka, hogy megszökjék, hanem haza akart jutni, hogy ott jelentkezzen a hatóságok előtt.

Papricsics Milán vizsgálóbíró elrendelte a hitvesgyilkos ellen a vizsgálati fogságot.

Uj statutumokat kap a magyarországi zsidóság

Nyolc hitközségi kerületre van osztva az ország

Budapestről jelentik: Kultusz miniszteri rendelet jelent meg, amely kormányzói engedéllyel felhatalmazta az Országos Izraelita Iroda elnökét, hogy összehívja a neológ zsidóság kongresszusát. 1869-ben ülésezett utóljára a kongresszus, amely akkor megalkotta a magyarországi zsidóság statutumait. Időközben a statutumok egy része idejét múlt és szükségesnek látszott, hogy az elavult rendelkezéseket újakkal pótolják. Ezért hívták most november végére

össze a nagyszabású kongresszust. Összesen kétszáz tagja lesz a magyar zsidó hitközségek országos nagygyűlésének, amelyből Pest vármegye zsidósága választ. Itt lakik ugyanis a magyarországi zsidóknak mintegy hetven százaléka. Nyolc községkerülete van az ország hitközségeinek. Ezek választják meg az elektorokat, akik kongresszusi képviselőiket jelölik ki. Pest 636 elektora száz kongresszusi képviselőt választ jövő vasárnap.

Száz ezer dinárral Szuboticára indult — Nizzában letartóztatták

Dosler Márkó különleges bünpörének tárgyalása a noviszádi törvényszék hármass tanácsa előtt

Meglepető fordulatokban gazdag, különleges családi bűnpert tárgyalt tegnap délelőtt a noviszádi törvényszék Levakovics Matija hármass tanácsa.

A per főse Dosler Márkó, noviszádi kereskedő. Magának az ügynek nagyon sokféle érdekessége van. Annak idején a Dunabánság érdeklődését felkeltette az eset, de

még a külföldi sajtó is hasábkon keresztül foglalkozott Dosler Márk különös szökésével. Mindenképpen egyike a legérdekesebb körülményeknek az a tény, hogy az 1929 évben felmerült vádakért csak öt év után, 1934-ben vonják felelősségre bírói úton Dosler Márkot...

Ezután még elmondja Dosler Márkó, hogy egyáltalán semmi oka sem lehetett arra, hogy megszökjön a 100 ezer dinárral, 300 ezer dinár követelése volt és 400 ezer dinár értékű tőzsdetikéje. Mikor Nizzában letartóztatták 35 ezer frank (85 ezer dinár) volt még nála.

A bankot semmiféle kár sem érte. Sőt még ő kapott pénzt az indoklástól.

Dosler felesége öngyilkosságot kísérel meg

Ezerkilencszázhuszonkilenc október 27-én hozott első szenzációs híreket Dosler Márk eltűnéséről az akkor még Délbácska néven megjelenő Reggeli Ujság.

Mert csak mintegy husz nappal Dosler eltűnése után pattant ki a nem mindennapi utazás és ennek bonyadalmai. Röviden összefoglalva ilyen sorrendben következtek az események:

1929 október 8-án Dosler Márk 105.000 dinárt vett fel a Lyublyanszka Kreditna Banka noviszádi fiókjától. Dosler állandó szoros összeköttetést tartott fenn a pénzügyi-vel, végképen semmi különös nem volt a dolgban. Dosler azzal utazott el, hogy Szuboticára utazik, árut vásárol és legkésőbb augusztus 25-ig rendezni tartozását.

Dosler azután vonatra ült, elutazott Szuboticára, de nem szállt ki a vonatról. Sőt egészen Budapestig utazott. Azután több napig nem is jelentkezett.

Mikor elérkezett az augusztus 25-i határidő, Dosler nem jelentkezett a pénzzel, a Lyublyanszka Kreditna Banka akkori igazgatója, Polies Dragutin feljelentette a nyomozószert kereskedőt.

Az egész európai rendőrség nyomozott utána és végre is Nizzában elfogták.

Néha még 100.000 dinárral sem törődik az ember...

Dosler Márkó 36 éves.

— Nem érzem bűnösnek magam... — kezdi fojtott hangon. Azután nagyon érdekes dolgokat mesél.

Azzal kezdi, hogy mikor megnősült, a pósa, illetve felesége nevelő szülei a tekintélyes Bäder Miksa és felesége 50.000 dináros hitelt nyitottak számára a Lyublyanszka Kreditna Bankánál. Nem volt túl nagy ez az összeg, de mindenképpen olyan alap volt, amelyre építeni lehet. Szerencséje is volt és nagyon rendes üzleteket kötött. Zsir szállítással foglalkozott. A pénzügyi-vel meglehetősen bizalmat élvezett, lombard kölcsönöket kapott szállító levelekre és magánhitel is volt. Eleinte apósa is támogatá kisebb összegekkel.

Olykor azonban nagyobb hitelre is szüksége lett volna, amelyet könnyebben kapott volna a banktól, ha van rá váltófedezete.

Apósa azonban elvből nem adott váltót.

1929 október 8-án nagyobb üzletet szeretett volna kötni. Kellott volna valamilyen fedezet 100 ezer dinár körüli összegre. Tudta, hogy apósa nem ad váltót, hát elküldte a feleségét anyósához, kérjen tőle fedezeti aláírást. A felesége el is hozta az aláírást.

Fogalma sem volt arról, hogy az aláírás hamisítvány lehet.

Azután felesége Budapestre utazott. Dosler felvette a pénzt a váltóra azzal, hogy Szu-

Megkezdődtek a kiadási tárgyalások. Pár nap után Budapestről érkezett ijesztő hír Dosler feleségéről: az asszony veronállal megmérgezte magát.

Az után Doslerné is felépült. Dosler is visszakerült Noviszádra és lassan már el is felejtették a 100.000 dináros kirándulással kapcsolatos szenzációt, amikor tegnap sor került a bűnügyi tárgyalásra.

Kétrendbeli vád

Délelőtt félkilenc óra tájban kezdte meg a rendkívüli bűnpert tárgyalását Levakovics Matija hármass tanácsa. A vádat Jankovics Sztanojlo államügyész képviselte, a védelmet Arsenijejevics Milorad ügyvéd látta el, a Lyublyanszka Kreditna Banka nevében Nedelykovics Gyorgye dr. jelent meg a tárgyaláson.

Az elnök megnyitja a tárgyalást és utána az államügyész felolvassa a vádiratot.

A vádirat kettős büncselekménnyel terheli Dosler Márkot.

Az első vádpont az, hogy 105.000 dinárral megakart károsítani a pénzügyi-vel, a másik, hogy hamis váltóval biztosította hitelét és tudta, hogy a váltón szereplő kezesség aláírás hamis.

boticára utazik és megköti az üzletet. Azután csak Budapestre szállt ki a vonatról. Tulajdonképpen magánügyei készítették erre. Olyan lelkiállapotban volt, hogy egyáltalán nem tudott örödni az üzlettel, vagy a nála lévő 100 ezer dinárral...

Mit csinált Dosler Budapesten?

— Mit csinált Budapesten? — kérdi az ügyész.

— Semmit — feleli egykedvűen Dosler.

— Mit csinált Nizzában? — firtatja tovább az ügyész.

— Semmit — rántja fel a vállát újra Dosler.

— No majd én megmondom — támad rá Jankovics Sztanojlo. — Budapesten a tőzsdén akart játszani, Nizzában pedig kártyázott.

— Igen. A vizsgálóbíró előtt ezt vallottam — bólintott Dosler. — De csak azért, mert

nem akartam, hogy kitergessék magánügyeimet.

Arsenijejevics Milorad dr. a védőügyvéd lép közbe:

— Mondja meg egyszerűen, hogy családi ügyei készítették erre...

— Jó — szánja rá magát a vádlott. — A feleségemmel akartam ott találkozni. Akkor találkozunk utóljára. Azután már csak a válópör következett.

„Tégy amit akarsz...“

Bäder Miksa, noviszádi selyemkereskedő, tekintélyes, vagyonos polgár felesége, Bäder Rózi az első tanu. Bäderné nevét hamisította valaki arra a sok bonyadalomra okot adó 105.000 dináros váltóra.

Bäderné elmeséli, hogy Dosler váltó felesége nővéreinek lánya. Ők vették magukhoz, felnevelték és férjhez adták. Öt évvel ezelőtt, 1929 októberében felkereste a fiatal asszony és könnyek között arra kérte, hogy írja alá a 105.000 dináros váltót. Bäderné természetesen nem merte férje tudta nélkül zsirálni a váltót, bár a fiatal asszony azt erősítette, hogy nem kell majd kifizetni, pusztán csak jótállásról van szó.

Végül Bäderné elvesztette a türelmét és így szólt:

— Hát nézd csak lányom én nem írhatom alá. De te tégy, amit akarsz...

Doslerné ezután elment. Később megtudta, hogy valaki ráhamisította a nevet az értékpapírra.

— Mondja csak nagyságos asszonyom — fordul Bäderné felé a védő — nem úgy értette lánya azt a kijelentését „Tégy amit akarsz“, hogy írja alá te nevében a váltót, csak engem hagyj békében.

Bäderné igen zavartan vonogatja a váltót. Végül elárulja, hogy tulajdonképpen csak ezért nem írta alá ő maga a váltót, mert félt, hogy a pénzt ki kell fizetni és az ura szemrehányásokat tesz érte.

De valóban majdnem azt lehetett kiértetni a „Tégy amit akarsz“ szóval, hogy írja alá Doslerné a váltót...

Bäder Miksának más véleménye

Bäder Miksa a második tanu. Elmondja, hogy valóban segítette Dosler pénzzel. Váltót azonban nem akart adni a fiatal kereskedőnek, mivel az könnyelműségre csábítja az embert.

Arról az 105.000 dináros váltóról, amelyet felesége nevében irtak alá s főként felesége felettébb furcsa kijelentéséről azonban nagyon más véleménye van. Szerinte

nem azt jelentette az a „Tégy amit akarsz“, hogy felesége beleegyezett a váltóhamisításba...

A nevelt lányuk ugyan említett ilyesmit neki és mikor feleségét emiatt kérdőre vonta, Bäderné zavartan tiltakozott. De ha Bädernének más is a véleménye, a bíróság úgy értelmezi a sokértelmű kifejezést, ahogy Doslerné.

Bäder Miksa megerősíti azt a tényt, is, hogy Doslerné valóban semmi oka sem lehetett megszökni a 100.000 dinárral. Anyagilag annyira jól állt, hogy nevelésé-

lennie erre még csak gondolni is. Igen, az ő véleménye is az, hogy családi okok késztették erre a váratlan eltűnésre. Azt meg erősíti, hogy Dosler a budapesti találkozás után sohasem találkozott többé Doslernél.

Az üzleti életben gyorsan megmozog a bizalom

Linner Iván, a Lyublyanszka Kreditna Banka tisztviselője az utolsó tanu. A váltó összeírásának kiadásáról ad felvilágosításokat. Majd elmondja, hogy mikor Dosler eltűnt és elérkezett a határidő értesítették Bädernét, hogy mi lesz a váltóval.

Bäderné úgy nyilatkozott, hogy sem az ügyhöz, nem ő írta alá a váltót, hamisításról van szó.

Az előző kérdéseire elmeséli, hogy Dosler előre kijelentette, hogy Bäderné aláírásával hoz váltót, amibe az akkori igazgató bele is ment. Abban az időben Dosler millió üzleteket kötött a pénzintézettel és nagyrészt bizalmi kölcsönök számított ez a 105 ezer dináros kölcsön is.

Egyébként csak a Lyublyanszka Kreditna Bankánál Doslernek abban az időben 130 ezer dináros jó követelése volt.

— Voltaképpen miért jelentették fel akkor? — Kérde küssé csodálkozva Jankovics Sztanojlo ügyész.

— Hja, az ember sohasem tudja mi történhetik

— feleli Linner. — Mikor Dosler eltűnt, megtudták, hogy a váltó hamis, azonnal kétségek merültek fel üzleti ügyeinek biztossága iránt is és vége lett a bizalomnak.

— Mit gondol, — kérde Arsenijevics dr., védő, — annyira rossz volt Dosler anyagi helyzete, hogy érdemes volt megszöknie a 100 ezer dinárral?

— Én voltaképpen még ma sem értem, miért kellett neki olyan hirtelen eltűnnie — csóválja fejét Linner. — Hiszen pompás anyagi helyzetben volt.

Elnapolják a tárgyalás befejezését

Nincs több tanu, a vád és védőbeszédre kerül a sor az iratok felolvasása után.

Az ügyész fenntartja a vádat. Véleménye szerint Dosler mégis beakarta csapni a pénzintézetet, ha talán nem is volt erre oka. Annál furesabb a szökés, mert koha hatása alatt beszámíthatatlanságra is hivatkozott.

Ami pedig a hamisított váltót illeti, igaz, az irászakértő is megállapította, hogy azt sem Dosler, sem felesége nem követték el. De mindenképpen bizonyosra veszi, hogy Doslernek tudnia kellett arról, hogy a váltó hamis. Kéri a törvénykönyv idevágó szakaszának érvényesítését és a vádlott megbüntetését.

Arsenijevics dr. pompás védőbeszédjét azzal kezdi, hogy voltaképpen kétféle dolog áll a bíróság előtt: családi vádak és egy ember családi tragédiája. Azután nyomós indokokkal igyekszik megdönteni a vádpontokat. Végül védenca felmentését kéri.

A bíróság hosszabb tanácskozás után újabb tanukihallgatásokat rendel el és elnapolja a tárgyalást. A tárgyalás folytatását augusztus 30-ra tűzték ki, amikor kihallgatják Gelb Béla kereskedőt és feleségét Dosler Bertát, arra vonatkozóan, hogy valóban kokainista volt-e a vádlott?

Az augusztus 30-án, reggel fél 9 órakor kezdődő tárgyalás, amelyen minden bizonynyal az ítélet hozatalára is sor kerül, kétségkívül nagyszámu érdeklődőt vonz majd.

— mi jó —

—o—

A szuboticali törvényszéki tanács szabadlábra helyezte a vasárnapi gyilkosság öt gyanúsítottját

Rövidesen befejeződik a vizsgálat

Zvëkics Szever, a szuboticali törvényszék vizsgálóbírája szerdán befejezte a kihallgatásokat Mészáros István szuboticali iparos meggyilkolásának ügyében és végzést hozott, amelyben elrendelte Fábían Mihály kivételével valamennyi letartóztatott kihallgatását. A vizsgálóbíró a tanuvallomások alapján hozta meg határozatát, mert beigazolódott, hogy

a halálos szurásokat Fábían ejtette Mészárosra.

Az ügyészség felfolyamodással élt a vizsgálóbíró döntése ellen és így az ügy a törvényszéki tanácshoz került, amely tegnap a letartóztatottak szabadlábrahelyezése mellett döntött. Ennek alapján Krecsmár Lajmár Lajos, Krecsmár Szima, Takács Menyhért, Hornog Ferenc és Barta Ferenc tegnap már el is hagyták a fogházat.

A vizsgálat rövidesen befejeződik, az ügyben, most már csak néhány kihallgatás van hátra.

Ősszel adják át rendeltetésének az új noviszádi Munkás-otthon

A legközelebbi városi közgyűlés dönt a berendezés ügyében

Noviszád városa több mint két millió dinár költséggel a vasutállomás és a Szremszka ulica között nyitott új uccán hatalmas épületet emelt, mely a noviszádi munkásjóléti intézményeket van hivatva magában foglalni. A palotában

eddig csak a munkás börze kezdte meg a működését,

míg a többi munkásjóléti intézményt, a munkás-otthont, napfürdőt és ingyenkönyvtárat nem nyithatták meg, minthogy nem volt pénz a berendezésre. A város a közelmúltban 560.000 dinár kölcsönt kapott erre a célra és így mi sem állja utját annak, hogy ezeket az intézményeket is berendezzék.

Noviszád város legutolsó közgyűlésén kiküldötték Brkics Vojint a város szociálpolitikai osz-

tályának tagját, hogy

a Szarajevóban levő hasonló munkásintézményeket tanulmányozza.

Brkics Vojin a küldetésnek eleget is tett és tanulmányutjának eredményéről kedden a dr. Borota Branislav polgármester elnöklésével megtartott szociálpolitikai bizottság ülésén számolt be. Ezen az ülésen megtette a berendezésre vonatkozó javaslatát is, melyet beható vita után a bizottság elfogadott.

A berendezési javaslatok ügyében Noviszád város e havi közgyűlése fog dönteni és ha magáév teszi — ami teljesen bizonyos — akkor a berendezés és a megnyitás rövid idő alatt megtörténik, úgy hogy a munkásjóléti intézmények még az ősszel a hideg idő beállta előtt megkezdik működésüket.

A noviszádi Putnik és a Fruska Gora nagy turistakirándulást rendez Szkoplicba és Délszerbiába

Az olcsó társasutazást a szeptember 8-15-ig tartó turistakongresszus alkalmából rendezik

A Szkoplicban szeptember 9-én megtartandó országos turistakongresszus alkalmából, a Fruska Gora turistaegyesület a Putnik menetjegyjelével karöltve nagyszabású társas-turistakirándulást szervez Szkoplicba.

A kirándulás, amelyre Zagrebból és Beogradból is különvonat indul, szeptember 8-tól 15-ig tart.

A kirándulás elsősorban is turisztikai szempontból propagandajellegű, hogy megismertesse az ország turistáival ennek a nemes sportnak legjobban megfelelő vidékét, amelyet azonban eddig különböző okokból nem fejleszthettek ki kellő mértékben.

A zagrebi különvonat szeptember 8-án, szombaton délután 2.30 órakor indul és Beogradban csatlakozik a beogradói és az ország északi részéről való kirándulók vonatával és innen este 9 órakor tovább megy Szkoplice felé. Szkoplicban a kirándulók három csoportra oszlanak. Egy rész Szkoplicban marad és ott, valamint a város környékén tesz kisebb nagyobb kirándulásokat, a másik rész

autóbuszon körutazást tesz Tetovó, Gosztivar, Mavrov Han, Debar, Struga környékén. Öhrüdig, majd kétnapos ott-tartózkodás után Reszna, Bitolj, Sztobi és Velezen keresztül tér vissza Szkoplicba.

A harmadik csoport ugyanezt a kirándulást teszi meg, de ellenkező irányban, hogy így a kirán-

dulók számára mindenütt biztosíthassa az elszállásolást.

Az államvasutak vezérigazgatósága rendkívül kedvezményes vasúti díjszabást állapított meg. Így a zagrebi kirándulók

a zagreb-beograd-szkoplice utért oda-vissza mindössze csak 130 dinár fizetnek III. osztályon, míg a Beogradból indulók 110 dinárt

A Zagreben és Beogradon kívül eső helyektől a kiránduló pontokig negyedáru kedvezménnyel utazhatnak a kirándulók.

Minden bővebb felvilágosítást a Putnik menetjegyjelű és a Fruska Gora egyesület kirendeltségei adnak, ahol a jelentkezés is eszközölhető. A nagyszabású és jelentős turistakongresszuson igen sok külföldi vendég is résztvesz.

LEGYEN ELŐVIGYAZATOS A GYERMEKENEL!

Mihelyt valami lehangoltságot vagy rendetlen székelést észlel nála, gondolkodás nélkül adjon neki egy kiskanál „Magna”-port, vízbe vagy tejszínbe keverve. Ezzel megszabadul az aggodalmától és megelőz sok betegséget.

„MAGNA”-por kapható gyógyszerárakban. Egy csomag ára 4 — dinár.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58.
Szubotica, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapiokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Műsoros estét rendez a noviszádi katolikus Jótékony Nőegylet

A noviszádi Katolikus Jótékony Nőegylet szombat, augusztus 25-én este fél 9 órai kezdettel táncos egybekötött műsoros estét rendez. Előadásra kerül több egyfelvonásos, köztük a Háztűznéző és a Rebeka néni, a műsor többi száma is rendkívül érdekes és szórakoztató. Előadás után tánc.

Füledt, meleg idő

Nyugateurópában és az Alpok keleti lejtőjén újból esik az eső, egybűt száraz és igen meleg az időjárás. Középeurópában csak a nyugati részen hullott csekély eső. A hőmérséklet tegnap helyenként a 34 fokot is elérte, éjszaka is alig szállott a 20 fok Celsius alá. Noviszádon tegnap délelőtt 32 Celsius fok volt a hőmérséklet.

A legközelebbi 24 órára meleg, füledt idő várható, többhelyen, inkább csak nyugaton zivatar lehetséges.

Vizállás

A Duna Hofkirchen és Passau között árad, másutt apad. Mohácsig alacsony, lejjebb közepes vizállású. Noviszádnál tegnap 275 centiméter volt a Duna vizállása. A tegnapielőtti helyzethez viszonyítva 10 centimétert apadt.

— Halálozás. Súlyos gyász érte Léh Jakab ének és zenetanárt, a noviszádi beltéri katolikus plébániatemplom kántorát. Felesége szül. Szendy Irma, csütörtök reggel, súlyos szenvedés után elhunyt 68 esztendőskorában. Léh Jakabnál néhány héttel ezelőtt sürgős vakbélműtétet hajtottak végre. A műtét után a beteg állapota javult, de az idős uriaszony legyengült szervezete nem tudott megbirkózni a beállott komplikációkkal. Az általános szeretetnek és megbecsülésnek örvendő uriaszony halála általános mély részvételt keltett. Negyvenhat esztendőskor házassága után hunyt el. Férje, nyolc gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése ma, péntek délután 5 órakor lesz a római katolikus temető kápolnájából. Az elhunyt lelkiudvéért az engesztelő szentmiseáldozatot, ma péntek délelőtt 9 órakor mutatják be a beltéri katolikus plébániatemplomban.

— Daladier Ausztriában. Bécsből jelentik: Daladier volt francia miniszterelnök tegnap az osztrák fővárosba érkezett. Daladier hosszabb időt tölt Ausztriában. Tanulmányozza az ország gazdasági helyzetét és politikai hangulatát.

— Gömbös magyar miniszterelnök újra elvette első feleségét. A magyar politikának ezuttal egy család jellegű szenzációja van: Gömbös Gyula, magyar miniszterelnök megnősült. Felesége senki más, mint Gömbösné, Reichert Margit asszony. Gömbös tehát elvált első feleségét vette ismét nőül. Az egyházi esküvőt Raffay Sándor evangélikus püspök végezte. A házasságra az első együtt élésből származó három gyerek adott okot.

— Petőfi muzeumot létesítenek Pápán. Budapestről jelentik: Petőfi Sándor a nagy magyar költő 1841-42-ben Pápán diákoskodott. A kollégium melletti kis házaeskámban lakott, amelyet még régebben emléktáblával jelöltek meg. A szobában még minden úgy áll, mint akkor, amikor a fiatal Petőfi a lakója volt. Most társadalmi mozgalom indult Pápán, hogy a Petőfi Társaság segítségével megvegyék a házat és Petőfi muzeumot rendezzenek be benne.

Egymondatos vidéki hírek

BACSTOPOLA

Petrov Szergej adóügyi felügyelő rovatcsolást tartott az adóhivatalban és mivel mindent a legnagyobb rendben talált, teljes megelégedettségnek adott kifejezést.

A rendőrség Wessziák János szubotica kiáltót illetőségi helyére toloncolta.

BOCSAR:

A községi előjáróság büntetés terhe mellett felhívja a szántóföldek munkásait, hogy idegen földön ne menjenek át.

Weber Béla szerencséskezű vadász egy ritkaság számba menő fekete golyát lőtt.

CSONOPLJA:

Az ugynevezett Kolombusz kukorica 25-30 métermázsza termést hozott holdanként.

A községi plébániahivatal pincéjéből nagymennyiségű bort loptak el ismeretlen tettesek.

SZRBOBRAN:

Bálint Ferenc mészárosból hat kaptár mézet loptak el ismeretlen tettesek.

—o—

— Hogyan kell pénzt csinálni? Tegnap délelőtt tárgyalta a noviszádi törvényszék Levákovics Matija hármastanácsa három fiatal szaribecsei legény lopási perét. A három legény több lopást követett el Kovács István gátőr és Buzogány Imre vagyonos gazdálkodó tanyáján. Kihallgatásuk során az elsőrendű vádlott elmondta, miszerint társai tanították meg, hogyan kell pénzt csinálni. Egyszerű a dolog: onnan kell venni, ahol sok van! Mindhármán bánják tettüket és fogadkoznak, hogy soha többé nem akarnak olyan könnyen pénzhez jutni, amiért százszoros kamatot kell fizetni. Már a vádbeszédre kerülne a sor, amikor kiderül, hogy a hivatalból kirendelt védő, Arsenijevics Milorad dr. nincs a teremben. Berekesztik a tárgyalást, amikor megjelenik a védő. Mivel azonban a kiskorúak nem rendelkeznek kellő igazolványokkal, a tárgyalást augusztus 30-ára halasztják el.

— Az Egy csók és más semmi Becskereken. Becskerekről jelentik: A becskereki önkéntes tűzoltótestület szeptember elsején és másodikkán előadja Halász Imre és Eisemann Mihály „Egy csók és más semmi” című operettjét. Az operett főszerepeit Karacsonyiné Kovacsik Irmus, Kovacsik Aranka, Nyárai Oroszi Margit, a szubotica Garay Béla, Nyárai Dezső és Buttler Domonkos alakítják. Becskereken nagy érdeklődés nyilvánul meg az operettelőadás iránt, mert néhány év óta ez az első modern operett, amely Becskereken magyar nyelven színpadra került.

— A vojvodina vadászszövetség közgyűlése. A vojvodina vadászszövetség közgyűlése vasárnap, augusztus 26-án, este 8 órai kezdettel az ipartestület nagytermében évi rendes közgyűlést tart. Tekintve, hogy a szövetség munkájáról való beszámolóon kívül az új vadásztervezetet is meg tárgyalják, a vezetőség kéri az összes egyesületet, hogy minél nagyobb számú képviselőt küldjenek ki a nagyfontosságú közgyűlésre. Egyben ezúton közli a vadászszövetség, hogy a nyulvadászat legkorábban szeptember 15-én kezdődik.

— Noviszádi anyakönyvi hírek. Az elmúlt héten 21 fiú és 7 lánygyermek született Noviszádon. Házasságot kötöttek: Hecht Jenő pékségéd és Weisz Adél, Milkov Milan és Dejanovics Grozdana, Laki László és Szénássy Otília. Elhaláloztak: Özvegy Korhecné, született Lőte Terézia 56, Nagy Irén 4 hónapos, Kovacsics Szevan 8 hónapos, Nagy Vilma 3 hónapos, Avramovicsné született Nedics Angyelka 22 éves, Pilczné, szül. Illk Mária 31 éves, Matovicsné szül. Petrovics Risztoszija 60 éves, Pichler Emma 30 éves, Kissné szül. Novák Anna 34 éves, Vatralsjev Dása 35 éves, Omaljev Ranko 51 éves, Zagorics Vászta 31 éves, Kovács János 21 éves, Vadász András 64 éves, Kocsisné szül. Zsárko Jeliszaveta 67 éves, Dragomirovics Szevan 15 napos, Dragomirovics Melánia 15 napos, Milenkov Mihajlo 1 hónapos, Milakov Gyóka 15 éves, Csernics Dancsika 35 éves, Sztojanovics György 6 napos, Száviné szül. Gájin Jelena 33 éves, Meringerné szül. Urmann Emilia 46 éves és Bartalané szül. Molnár Mária 31 éves korukban.

— A karavukovói Tűzoltó Testület zászlószentelése. A Tűzoltó Testület zászlószentelése a faluközösségtől tartott tűzoltóversenyen a tűzoltócsapatok általános gyakorlásban 1. Crvenka, 2. Odzaci, 3. Parabuc, a kocsi-fecskegyakorlásban 1. Bácski Brég, 2. Bulykesz, 3. Bácska-Palánka önkéntes tűzoltó csapatának versenylegénysége. A verseny érdekességét nagyban emelte a vajszkai törpe csapat szereplése. Az iskolás gyermekekből verbuvált verseny csapat Mandl Ignác betanítása és vezénylete alatt a nagyok szerelésének hí mását adta a közönség szünninemakaró tapsai kíséretében. A kis csapatnak dr. Todorov karavukovói parancsnok kis serleget nyújtott át.

— A Luxemburg grófa Gornya Muzslyán. A gornyamuzslyai műkedvelők vasárnap, augusztus 26-án előadják a Luxemburg grófia című nagysikerű operettet.

— Ujabb kivégzés Ausztriában. Bécsből jelentik: A leobeni katonai törvényszék egy Heimwehr lövész meggyilkolása miatt halálra ítélte Ehrbacher Rudolfot. A halálos ítéletet szerdán a késő esti órákban végrehajtották.

— Véres verekedés Topolán. Néha az emberek addig vitatkoznak arról, hogy ez, vagy az kárt okoz-e nekik, amíg a vitából származik alapos kár. Orosz János topolai közműves, aki sohasem valami nagy barátságban szomszédjával, Barna Mihállyal, a legutóbb megkérte Barnát, engedje meg, hogy a kertjén keresztül jusson a falához. Barna azonban megtiltotta ezt a fene nagy sziveséget szomszédjának, azzal, hogy még kárt szenved. Vitakozni kezdtek, hogy lesz kár, vagy sem s végül Orosz tényleg kárt okozott. A kezében levő ásóval olyan súlyosan fejbüszította Barnát, hogy a szerencsétlen ember fejét előntötte a vér. A vitát a járásbírószágon folytatják.

— Akinek majdnem az életébe került a tisztánadrág. Szerdán délután fél négy órakor a noviszádi Dunán majdnem halálos szerencsétlenség történt. Gomirac Danilo 23 éves fiatalember, a noviszádi Velika Szrbija kávéház alkalmazottja fürdés közben a nadrágját mosta a vízben. A fiatalemberre néhány méterre a vízbe ment, ahol az erős ár magával sodorta a mélyebb víz felé. A szerencsétlen fiatalember, aki nem tud uszni, kétségbeesetten segítségért kezdett kiáltani. A kiáltást meghallotta Milosevics György noviszádi vámhivatalnok és a már elmerülő fiatalemberhez evezett, akit sikerült a biztos megfulladás elől kimenteni.

— Dohánycsempészeket fogott a temerini csendőrség. Szerdán két vidéki fiatalember látogatta végig a temerini házakat. A portyázó csendőrök gyanusnak találták a vendégek látogatását és igazolásra kapták őket felszólítani, de a két fiatalember futásnak eredt. A csendőrök üldözésükre indultak. Több uccán át folyt a hajszja, míg végül a csendőröknek sikerült elfogni a menekülőket. Megállapították róluk, hogy Pavlovics György és Kovács Dénes dragutinovói dohánycsempészek. Megmotozásukkor felvágott dohányt találtak náluk, azonkívül pénz is, amit az eladott dohányért kaptak. A két fiatalember dohánycsempészsége miatt többször volt büntetve. Letartóztatták őket és a hatóságok most azt kutatják, hogy kik vásárolták dohányt tőlük.

— Horgoson letartóztatták a szűkben lévő zsedniki revolveres baromfitolvajt. A horgosi rendőrség szerdán letartóztatta Gömör Antal többszörösen büntetett előéletű veszedelmes betörőt, aki ellen körözőlevelet bocsátott ki a szubotica rendőrség, mert Zsedniken revolvért használt egy kudarcos baromfitolvárnál. Gömörít csütörtökön reggel beszállították a szubotica bíróság fegházába.

— Elhújasodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésnél, huygysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést.

—o—

Külföldi tőzszedezárlatok

A dinár árfolyama. Budapest 7.80-8.30, Bécs 9.36-9.48, Prága 54.80-55.20, Berlin 5.65-5.69 London 220.50.

Zürich. Beograd 7.00, Páris 2020.75, Newyork 301.75, London 1536.5, Brüsszel 71.95, Milánó 26.29, Madrid 41.875, Amszterdam 207.60, Berlin 119.80, Bukarest 3.06.

— **Negyvenéves ujságírói jubileum.** Kedves családi ünnepe volt tegnap az ujságírók noviszádi szervezetének, Ehrenwald Dorotka Vilmos, a noviszádi Deutsches Volksblatt munkatársa tegnap ünnepelte hírlapírói működésének negyvenévesztendő évfordulóját. Az ünnepeltet az ujságírótestület küldöttsége kereste fel lakásán. Militar Triva, elnök meleg szavakban méltatta az ünnepelt érdemeit és művészi kiállítású díszoklevelet nyújtott át neki, egyben közölte, hogy a testület tiszteletbeli alelnökévé választotta. A hetvenévesztendő ünnepelt meghatott szavakkal mondott köszönetet, Ritka jubileumának emlékére kétezer dinárt ajánlott fel az ujságírók nyugdíjgyűjtésére javára.

— **Felhívás a noviszádi Polgári Daloskör énekeséhez.** Kérem a Daloskör valamennyi énekesét, hogy pénteken 24-én este pont 8 órakor összejövetelén okvetlen megjelenni szíveskedjenek a Lira egyleti helyiségében. — **Ügyvezető.**

— **Az egész falu elkísérte utolsó útjára a népszerű jegyzőt.** Banatszki Deszpotovácón 75 éves korában elhunyt Czappán István, községi jegyző. Czappán 40 évig vezette közmegelégedésre a falu ügyeit és temetésén az egész falu lakossága megjelent. A gyászházban Neumann dr. volt községi orvos búcsuztatta el kedves öreg barátját, majd megindult a temetési menet. Deszpotovácón még sohasem láttak hasonló díszes és nagyszabású temetést. Az egész község le akarta róni halálját a közszeretben álló jegyzőnek. A koporsót azok a férfiak vitték, akik Czappán jegyzősége alatt községi bírók voltak. Iskolás gyerekek, fehér ruhás Mária lányok, énekkar, tűzoltó zenekar, hivatalos személyek és a gyászolók végeláthatatlan tömege kísérte a koporsót. A sírnál Karip Vilmos plébános, szentszéki tanácsos, mondott magasszárnyalású beszédet. A Mária lányok virággal hintették be a sírgödört és akkor lebozsájtották a koporsót. A nép mindaddig el nem mozdult, amíg a sírhant el nem készült. Azután valóságos kosorúkat borította el a friss hantot és megkezdte zavartalan pihenését egy becsületes, igaz ember.

Az osztálysorsjáték **főhúza augusztus 30-ig** mindennap. Számos jutalom! Minden másodikkal sorsjegy legalább 1000 dinárt nyer! Sorsjegyek a főhúzás egész ideje alatt kaphatók a főelérési órákban!

LUSTIG LAJOS váltóüzlet, Noviszád, Kralja Aleksandra 13

— **Csendélet a noviszádi „Vásártér“ vendéglőben.** Szerdán este a Pirosi ut 97. szám alatt lévő „Vásártér“ vendéglőben véres verekedés volt öt ittas férfi között. Este fél kilenc órakor belépett a vendéglőbe Grnja Alekszandar noviszádi szobafestő és az ittas ember szidalmazni kezdte a vendéglőben levő férfitársaságot, amelynek tagjai Vukovic Milivoj 32 éves sofőr, Kollár György 35 éves szobafestő, Szalacsanin Próka kávé és Grnja Szevan 34 éves sofőr voltak. A társaság tagjai valamennyien ittas állapotban voltak és a belépő szidalmazásra felugráltak, rávetették magukat Grnja Alekszandarra. Székek, botok, borostüvegek, egyszóval minden kéznél levő tárgyak emelkedtek a magasba és a káromkodó szobafestő rövidesen vérborítultan, felhóltan hevert a vendéglő padlóján. A verekedés hevében Grnja Szevan késsel két helyen megszurta kötekedő névrokonát, akit a mentők súlyos sérülésekkel szállították be a kórházba. A verekedőket letartóztatták és megindították ellenük az eljárást.

— **Gazda és kofa közelharca a becskerék piacon.** Becskerekéről jelentik: Lepedat Teodor écskai gazda a tegnapi piacon összeveszett Vas Anna kofa-asszonnyal. A szóváltást verekedés követte és csak az elősiető rendőr választotta szét a harcias ellenfeleket. A verekedők ellen közbotrányokozás címén indul meg eljárás.

— **Nyulra még nem lehet vadászni.** A bácsi vadásztársaság a napokban tájékoztató első vadászatot tartott, hogy a vadállomány nagyságáról meggyőződjenek. A vadászat eredményeként megállapítható, hogy nyulra még korai a vadászás, mintán a nyulak között még terhesek is vannak, a növények vad úgy nyuliban mint lácában még fejletlenek.

— **Akiknek a szívük működése rendetlen,** ugyszintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfellelő könnyű székéletet, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet iszik. Szívszakorvosok már régen megállapították, hogy a **Ferenc József** víz szívbillen-yühibáknál és szívelzsírosodásnál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat.

— **Megálmodta anyja halálát.** Olmütből jelentik: A múlt héten szerencsétlenül járt ablaktisztítás közben Marie Krc, egy iparos felesége, kinek 18 éves fia rutén földön vándorolt, m. akát keres. A fiut rádió szolították fel, hogy térjen haza, mert anyja meghalt. A fiu rádióüzenetből nem hallott semmit, de mégis pontosan megjelent anyja temetésén. Kiderült, hogy előző nap jézaka megálmodta, hogy anyját súlyos szerencsétlenség érte és meghalt. Azonnal hazautazott, mivel rossz sejtéimék gyötörték és még idejében érkezett, hogy részt vehessen anyja temetésén.

— **Csak most mondták meg Dollfuss gyermekeinek,** hogy meghalt az apjuk. Bécsből jelentik: A meggyilkolt Dollfuss szövetségi kancellár családja vasárnap délután tért vissza Ricciónéből. Mussolini miniszterelnök mielőtt a hadgyakorlatokra utazott volna, Ricciónba utazott, hogy elbúcsúzzon vendégtől, Dollfuss özvegyét és két áróját Karvinsky államtitkár felesége kísérte Bécsbe. A pályaudvaron Schuschnigg szövetségi kancellár és a kormány többi tagjai fogadták Dollfussné, továbbá az olasz követ és az olasz követség tagjainak női hozzátartozói. A fogadtatásnál a védelmi osztagok egyik díszszázada is jelen volt. Az özvegy gyermekei, el a pályaudvarról egyenesen lakására hajtatott. A két gyermekkel csak a vonaton közölték édesapjuk szomorú sorsát.

— **Szenzációs találmány.** Az új **Lastex**-gummi feltalálása lehetővé teszi fürdőruhákat is gumiból készíteni. Egy Lastex-gummifürdőruha karcsu alakot ad, a strandfüző és mellartó viselését nélkülözhetővé teszi, tartos és szép. Ilyen Lastex-gummi női fürdőruhákat kaphatók egyedül: **Fischer J. és Fischer J.** cégnél Noviszádon.

— **Kiemelték a tengerből az 1901-ben elsüllyesztett Islander gőzöst aranyrakományával és hetvenkét csontvázal együtt.** Mont-realból jelentik: Az Islander gőzös 1901-ben az alaskai Douglas sziget közelében elsüllyedt. Hosszas kísérletezések után a napokban sikerült a hajót hullámsírjából kiemelni és a Juneau melletti Admiralty sziget homokjára kivontatni. Jelenleg a páncélszekrénybe zárt hatalmas arany mennyiség kiszabadításán dolgoznak a munkások. Az Islander ugyanis nagyszámu aranyásót hozott magával a híres Klondykei aranymezőkről. Az aranyásók kincseiket a hajó páncélszekrényében helyezték el. A hajótest belsejében 72 csontvázat találtak.

— **Működik a Stromboli.** Rómából jelentik: A Lipari szigeteken lévő Stromboli tüzhányó működésbe lépett. Hatalmas füstoszlopok és helyenként láva ömlik ki kráteréből. Állandóan nagy tömegek figyelik a tüzhányó működését.

— **Halálos párbaj a gyárkémény tetején.** Varsóból jelentik: Két kömüveslegény dolgozott Varsó külvárosában egy épülő gyárkémény tetején. Munka közben összeveszttek, majd nem törődve azzal, hogy a föld felett 22 méter magasan vannak, verekedni kezdtek. Az egyik olyan hatalmas ütést mért társa halántékára, hogy egyensúlyát veszítve lezuhant a mélységbe és halálra zúzta magát. A gyilkos leszállt a kéményről melynek tövében ott találta társát holtan. Erre elővette zsebkését és felvágta ereit. Mire rájuk találtak, mind a kettő halott volt.

— **Meg akarta fojtani a végrehajtót.** Becskerekéről jelentik: Ribin Dragutin becskeréki adóhivatali tisztviselő Muzslán járt végrehajtásokat fogantatni. Masa Vera muzsljai asszony nekiment a végrehajtónak és fojtogatni kezdte. A végrehajtó feljelentésére eljárás indult az asszony ellen.

—o—

Turisztika

Lila fényben ragyog már a Fruskagora

A távolból még haragos-zöldet mutat Paragová, Vénác és a Csof láncolata, az augusztus végi kelés-féher napfény azonban már jegyet váltott az erdővel.

Uj szín pompák tündöklőnek és az erdő, mező új életszakaszba lép. A fák koronái szerelmes süggással köszöntik az éltető nap isteni játékát és fokozatosan, szinte tervszerűen öltözik át az egész természet őszi köntösébe. S néhány nap múlva már csak azt vesszük észre, hogy új lehetőségekkel örvendeztetett meg bennünket az élet.

Az erdei tisztások másodvirágai kék és bíbervörös színekkel üdvözölnek. Mosolyog a szeder is, piroslik a som és aogyorócserejek közül már-már kifehérlik a szépen fejlődő esonthejas gyümölcs.

Itt az új, az őszi idény!

A felületes, négyfal közt kuksoló emberek, mindig kellemetlen érzések lepik meg az időszakok változásainál. Minduntalan az elmúlásra gondolnak, képzeletükben reménytelenné válik a jövő. A turista azonban az időszak elváltozásokban csak az élet természetes láncolatait látja és minden elváltozásnál újabb lendületet nyer az élet továbbvitelére.

Itt az őszi, itt az élet új lehetősége! Meleg búcsút veszünk a hős hullámokat adó öreg Danától, a strandok egészséges és vidám szórakozásaitól és máris örömteli arccal üdvözöljük a talán vele egyidős öreg Fruskagorát. Az erdővel benőtt hegyoldalt, a csörgedező patakocskákat, a szomjat oltó forrásokat és az ózondus levegőt. Felülünk újra az erdő. A turisták hangos jókedvétől visszhangzik minden ösvény, amely keresztül-kasul szeli a Fruskagora erdeit. Megindul újra a rendszeres turista élet, amelyet Nyár őfensége is mindig megrövidít, nemcsak Tél apó segít kurtítani.

Itt az új, a turista idény!

Folytatása az egészséges életmódnak, amelyet az isteni természet díjazatlanul ad az embereknek. Mint eddig, úgy ezután is ismét boldogan gyűjtjük a heteket, a kilométereket, amelyek nyomán igaz emberszeretetet talál, biztos hajlékot az emberi szívben.

Itt az új, az életet megerősítő turista idény: áldozunk neki...

Társaskirándulás az Aldunára

A szubotícai Putnik szenzációs társasutazást szervez az ország egyik legszebb és általánosságban legkevésbé ismert vidékére az Aldunára Orsováig, ahonnan a kies fekvésű Herkules fürdőt, Romániának ezt a nemzetközi híru fürdőt látogatják meg a kirándulók.

A tervek szerint a társasutazás szeptember 6-án, a legalkalmasabb időben indul, mert az elfoglalt emberek számára is lehetővé válik az azon való részvétel, mivel a négynapos utitervből három hivatalos ünnepnapra esik, úgy, hogy csak egy munkanapot mulasztanak a résztvevők. A kirándulók szeptember 6-án reggel indulnak el Szubotíciáról, illetőleg Noviszádról, mert a közbeeső állomásokon csatlakozhatnak a vidékiek és ebéd után már behajóznak Beogradban az egyik legnagyobb dunai luxus-hajóra és azon teszik meg a gyönyörű utat a Vaskapun át Orsováig. A hajón teljes kényelemben részesülnek az utasok, akik Orsováról motoros csónakon rándulnak ki Adakale szigetére, majd kényelmes autókárokron utaznak egynapos üdülésre Herkules fürdőre. A társasutazás résztvevői vasárnap érkeznek vissza Noviszádra, illetőleg Szubotíciára.

A kirándulást rendező Putnik gondoskodik a résztvevők teljes kényelméről és a társasutazás díjában — amely minimális lesz — a kirándulási díjakon kívül a hajó kabin, valamint a teljes ellátás költségeit is beszámítja. A kirándulók kollektív utlevéllel utaznak és így vizumra és egyéni utlevélre nincs szükségük.

Fizessen elő a Reggeli Újságra!

KÖZGAZDASÁG

Termesszűnk olajnövényeket

Az utóbbi években történt túltermesztés következtében és más ismert okok folytán, a gabonaneműek ára oly alacsony, hogy mezőgazdasági körökben felmerült a kérdés. Mit termesszűnk — ami biztosan értékesíthető, jobban jövedelmez és viszonyítva a gabonaneműekhez, nem jár nagyobb befektetéssel?

Erre a kérdésre felelhetünk: természetesen olajnövényeket.

Az utóbbi időben egyre-másra alakuló olajgyáraink elláthatnák az országot, étkező és kenőolajakkal, kenőanyagokkal, fűrészszel, szappannal és egyéb olajipari termékekkel. Az olajgyártás hulladékanyagai, a takarmánylisztek és olajpogácsa értékes abrakot nyújtanak a gazda állataink. Mégis, a modern berendezésű, nagy üzemi kapacitású olajgyáraink jelenleg alig dolgozhatnak nyersanyaghiány miatt.

Az olajmag ma szabad forgalom tárgya. Jelenleg nagy a kereslet benne. Egyes olajgyárak szerződéses alapon kötelezik magukat az olajmagvak átvételére. Azonkívül a termelő a beszolgáltatott mag súlyához mérten bizonyos mennyiségű olajpogácsát, árnyékmentes visszakaphat. Tehát a gazda biztosan és előre számíthat, hogy az olajnövények termését, belföldön előnyös feltételekkel értékesítheti.

A mi viszonyaink között mint számottevő olajgyártási nyersanyag figyelembe jöhet: a káposzta- és réparepce, mustárfélék, gomorka, mák, napraforgó, tök, maglen és magkender, továbbá a gazdáink előtt még eddig alig ismert, ricinus és szójabab. Termesztésük rentabilitását számos statisztikai adat bizonyítja.

Az olajnövények termesztése bármilyen gazdaságban könnyen beállítható. Egyrészt mert ha különböző igényű és fajtájú olajnövény közül, a gazda kiválaszthatja a viszonyainak legmegfelelőbbet. Másrészt, az olajnövények termesztéséhez nem kell különösebb szakképzettség vagy berendezés. Megmunkálásuk is egyszerű, termesztésük egyes mozzanatait, vagyis a vetés, ápolás, aratás, eséplés, legtöbbször nem esnek egybe főnövényeinkkel a kalászosokkal. Egyéb gyári vagy ipari növényhez viszonyítva kevés ápolást igényelnek. Még az olyan olajnövényeknek is, melyek kapálás nélkül nem termeszthetők, termelési költségei jóval kisebbek, nemcsak a cukorrépa termelési költségeinél, de legtöbbször a kukoricáénál is. Ma már például a napraforgót és mákot is oly gyakorlati fogásokkal tudjuk természeteni, hogy kézi erővel történő munkát nem adnak.

Az olajnövények termesztését bármikor elkezdheti a gazda, de bármikor abba is hagyhatja, gazdaságának minden megrakódtatása nélkül. Mert az olajnövények termesztése nem nyomja rá bélyegét a gazdaságra mint például a cukorrépa, amely maga után irányítja az egész gazdaságot. De még külön berendezést sem igényelnek az olajnövények, mint például a dohány, a cirok stb. ezt megkívánják. Végül pedig az állattenyésztés érdekében is áll az olajnövények termesztésének felkarolása, mert a gazda amint rámutattam, előnyös feltételek mellett, értékes abrakhoz, olajpogácsához, takarmányliszthez juthat.

Az előnyökkel szemben: Igaz hogy az olajnövény, jobban megmunkált és előkészített földet kíván, mint a kalászosok. Viszont a talaj jobb megmunkálása érvényesíti természetesen fokozó hatását az olajnövényeknél is. Igaz, hogy az olajnövények kényesebbek az időjárással különösen a fagyval szemben és többet szenvednek rovar ellenségektől mint a gabonaneműek. De a legtöbb olajnövény, oly időben pusztul ki, amikor más növényekkel idejében pótolható.

Zsarolóanyagot vessz el a földből. A levélzet és szárrészek, ugyanis trágya vagy hamu alakjában visszajutnak a talajba. A mgből kivitt ásványi sók és nitrogéntartalmú tápláló anyagok, olajpogácsában vagy takarmánylisztek alakjában visszakerülnek a gazdaság körforgásába, csak az olaj nagy része nem kerül vissza a gazdaságba, de ennek mint nitrogénmentes szerves vegyületnek elmaradása a trágyázás szempontjából közömbös, mert a növény ezt szén-savból és vízből készíti.

Az olajnövények termesztésével, a gazda üzemet teszi változatosabbá, a természettel járó kockázatot jobban elosztja, jövedelmét fokozza, amellyel jobban kihasználja gazdaságának felszerelését és forgótőkét.

Komlós Miklós
okl. műkertész.

A londoni buzakonferencia

Londonban még nem döntöttek a kiviteli kvótákról, sőt még valószínűnek tartják, hogy azt októberre vagy novemberre halasztják. A megegyezést Argentína és Kanada nagy igénye akadályozta. Előbbi a tavalyi 110 millió bushellel szemben 150 millió kivittelt követel. Ausztrália nem akart emelést, az Egyesült Államok pedig jelentős csökkentésbe is hajlandó beleegyezni. Általános helyesléssel fogadták a francia kiküldött javaslatát, mely szerint a várható 600

millió bushell beviteli szükséglet 5—10 százalékat a hányadok szétosztásánál tartásuk függőbe előre nem látható esetekre. Elhatározták, hogy ezen kívül még kiegészítő tartalmakat létesítenek. Ilyen módon lehetségesé válik, hogy utólagosan arányosítsák a hányadok szétosztását olyan esetekben, ha egyes államokban a végleges természetmenny másképp üt ki, mint várható volt. A buzatanácsadó-bizottság valós inüleg holnap tartja utolsó londoni ülését.

A dollár és a font feltűnő hanyatlása

Párisból jelentik: A pénzpiac tegnapi szenzációja a dollár és a font árfolyamának feltűnő hanyatlása volt. Londoni pénzügyi körökben nem tartják kizártnak, hogy a font árfolyama süllyedni fog

főként abban az esetben, ha a dollár árfolyama továbbra is hanyatlik. A dollár árfolyamának gyengülése esetén ugyanis a font jelenlegi árfolyama károsan hatna az angol kiviteli kereskedelemre.

— Ellenőrzik az iparosokat a becskeréki szolgabírósa területén. Becskerekekről jelentik: A szolgabírósa bizottságot küldött ki a környékbeli községekbe az iparengedélyek átvizsgálása céljából. A bizottság utja szenzációk eredményével

amennyiben Perlezen és Kuscsuniban 48 engedély nélkül működő iparost találtak, Botoson pedig a község öt borbélyja közül egyiknek sem volt iparengedélye. Az engedély nélkül működő iparosok közül néhányan azonnal beállították.

Javul a gazdasági helyzet Magyarországon

Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal most adta ki legújabb jelentését Magyarország gazdasági helyzetéről. A kimutatásban felsorakoztatott adatokból megállapítható, hogy az ipari termelés fokozódott, ennek következtében a munkanélküliség csökkent.

A fogyasztás és a termelés munkaterén mutatkozó jelenségek folytán Budapest utcai forgalma is emelkedett, nyomon kísérve a gazdasági élet lüktetésének élénkülését. Az idegenforgalom ebben az esztendőben elérte, sőt túlhaladta a régi mértéket. A gazdasági viszonyok javulására vall, a tőkeképződés újból való megindulása is.

Passzív az olasz külkereskedelem mérlege

Az olasz külkereskedelmi mérleg passzívuma egyre növekszik s ez sok tekintetben megmagyarázza azokat az értelmetlen intézkedéseket, melyekkel a bevittet az elkerülhetetlenül szükséges mértékig akarják csökkenteni. A legutóbb közzétett jelentések szerint ez év július végéig, vagyis az első hét hónap alatt az összes bevittel 4.57 milliárd lira volt (a múlt évben 4.44 milliárd) míg a kivittel ugyanazon idő alatt 3.03 milliárdot tett (a múlt évben 3.56 milliárd) úgy, hogy a passzívum az előző év első hét hónapjának 378 milliójáról 1.54 milliárd lírára emelkedett.

Drágul Angliában a megélhetés

Londonból jelentik: Az angol munkaügyi minisztérium közzétette az életfenntartási cikkek indexszámát. Eszerint 1934. augusztus elsején 1914 júliusához viszonyítva a megélhetési költségek Angliában 42 százalékos emelkedést mutatnak. Ez év július elsejéhez viszonyítva 1 százalékkal, 1933 augusztus elsejével szemben pedig 3 százalékkal emelkedett a megélhetési indexszám. Ha tekintetbe vesszük, hogy az élelmiszerárak csak az elmúlt év augusztus elsejétől ez év augusztus elsejéig 4 százalékkal emelkedtek, akkor nagyon valószínűnek látszik, hogy ez az általános drágulás elsősorban Anglia új agrárpolitikájára vezethető vissza.

Amerika végrehajtja a bevetett területek csökkentésének tervét

Newyorkból jelentik: A kormány elhatározta, hogy az idei nagy szárazság ellenére 1935-ben végrehajtja a bevetett területek csökkentésének tervét. Jövőre 25, vagy 26 millió hektárban állapítja meg a bevetendő területet, ami két millióval kevesebb az eddig bevetett területeknél.

Villannyal szárítják a szénát Svédországban. Stockholmól jelentik: Svédországban a szénaszárítás egész új módját vezették be, amely teljesen független a szétől és az időjárástól. A szénát olyan szárítóba teszik, amelyekbe villanyáram vezetődik és ilyformán a szárítók hőmérséklete egy nyári nap temperaturájára emelhető fel. E módszerrel két három nap alatt kitűnő eredményt lehet elérni és az így szárított széná megtartja teljes tápértékét és vitaminját.

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadság, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a vérc keringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

S P O R T

Vasárnap Noviszádon a NAK a Makkabival mérkőzik

Egyidejűleg megtartják a NAK nagyszabású oldboy atlétikai versenyét

Vasárnap nagy forgalom lesz Noviszádon a NAK pályán, ahol — ha az időjárás nem változik — az izzadság világrekordjának sorozatos megdőlése várható. A kék-fehérek öreg gárdája rendezti ugyanis a néhány héttel ezelőtt elhalasztott atlétikai versenyét, amely az előjelekből ítélve, igen érdekesnek ígérkezik. Legfőképpen azért, mert az egyes versenyzők „természetbeni” díjai között pulyka, liba, sör, bor és hasonló finom csemege szerepel. Ezért

már érdemes izzadni — vallják az öreg NAK atléták és így vasárnap délután 2 órától előreláthatólag a késő éjszakai órákig kemény küzdelmek színhelye lesz a salakpálya, a kuglipálya és a büffé.

Futballmérkőzés is lesz vasárnap a NAK pályán. Negyed ötkor a Makkabi első csapata a NAK első csapatával mérkőzik. Szép küzdelemre van kilátás, mert a két csapat a multban mindig fair, sportszerű és nívós keretek között küzdött egymással.

Startol a szubotici vidéki másodosztály

A szubotici alszövetség vidéki dunai és középbácskai csoportjaiban vasárnap indul az őszi bajnokság.

A dunai csoportban nem kevesebb mint négy fontos mérkőzés kerül eldöntésre. A gákovói Elektra régi riválisával a ridjicai Tüzoltókkal mérí össze erejét. B. Bresztovácon a Sportklub a krnyujikat fogadja. A bresztováci csapat, favoritnak számít. Csonoplján a CsSK a szombori Rádnicskival küzd a pontokért. Nyílt küzdelemre van

kilátás. Sztanisicsen a Szloga a sziváci AND csapatát kapja ellenfelül.

A középbácskai csoportban a torzsa jubileum miatt csoportforduló lesz. Szrbobránban a Rádnicski a kulai ISK-val mérí össze erejét. Turiján a Vojvodina a jóhírtű Gradistei AK-kal találkozik. A gradisteiek győzelme valószínű.

A gradistei Jugoszlávia—Torzsa AND mérkőzés elmarad.

Olaszországot meghívják Londonba

Az angol futballszövetség az olasz válogatott futbalcsapatot november 14-re mérkőzésre hívta meg Londonba. Bizonyosra vehető, hogy az olasz szövetség eleget tesz a megtisztelő meghívásnak.

...

A Gradjanszki a noviszádi telepi ifjusági bajnok. A legutóbbi mérkőzésen a Gradjanszki 4:1 (2:1) arányban győzött a TTK felett, s ezzel meg-

szerezte a bajnokságot. Góllövők Molnár (2), Blaho és Somogyi 1—1, a TTK góllövője Bede, bíró: Adamovics.

Haagen: DSC Haagen—Szeged FC 1:0 (0:0).

Aussigban is győztek a magyar uszók. A Magdeburgból hazafelé utazó magyar uszógárda egyik csoportja tegnap Aussigban szerepelt. Mint előzőnap Bodenbachban, itt is minden számban győztek, amelyben elindultak. Az uszókból összeállított vízipólócsapat a 17:0 (8:0) arányban győzött az aussigi kerület válogatott együttese ellen.

Tőzsde

A szárított tengeri ujjlag erős szilárdulásnak indult a noviszádi tőzsdén

A buza tartott

A noviszádi tőzsdén tegnap a szárított tengeri ára a multhét végi 83 dinárról ismét 95 dinárra javult, ami az erős szilárdulás jele. Buzában a kínálat általában gyengébb, de minthogy a kereslet sem volt tulerős, a 104—106 dináros ár tartottnak mondható.

Ujbuza 79 kgos 2% Noviszád környéki 104—106, Szombor környéki 102—104, középbácskai 104—106, felsőbácskai 104—106, tiszai uszályrakomány 115—117,50, dunai uszályrakomány bácskai és bánáti 112,50—115, begai uszályrakomány 115—117,50, felsőbánáti 104—106, szerémi 102—104, szlavóniai 104—106.

Rozs bácskai 80—85. Árpa 65—66 kgos bácskai 95—97,50, szerémi 95—97,50, bácskai és szerémi tavaszi 105—107,50. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 62,50—65, bánáti 60—62,50, hajórakomány 66—68.

Tengeri: bácskai 85—87, Szombor környéki 86—88, bánáti 83—85, szávai és begai hajórakomány 93—94, dunai és tiszai hajórakomány 94—95.

Buzaliszt bácskai és bánáti nullás. gg és g 180—200, kettes 160—180, ötös 140—160, hatos 120—140, hetes 105—110, nyolcas 105—107,50, szerémi szerémi és szlavóniai nullás gg és g 180—190, kettes 160—170, ötös 140—150, hatos 120—130, he-105—110, nyolcas 105—107,50.

Buzakorpa bácskai és szerémi jutazsákban 75—77,50, bánáti jutazsákban 72,50—75, jutazsákban hajórakomány 81—83.

Fehérbab bácskai és szerémi 2% zsák nélkül 120—122,50.

Forgalom: Közepes.

Irányzat: Barátságosabb.

Szombori terménytőzsde Buza bácskai, Szombor környéki 100—104, bácskai, tavaszi 100—105, felsőbácskai 103—107, szlavóniai 101—105, szerémi 100—104, Tisza, bácskai 112,50—115, Tisza, bánáti 112,50—115, felsőbánáti 105—109, baranyai tavaszi 110—115. Tengeri, bácskai vasút prompt 85—87, bácskai vasút szeptember 85—87, bánáti csatorna 92—94, dunai és tiszai hajó 94—96. Rozs, bácskai vasút 80—82,50. Zab bácskai vasút 62,50—65, szerémi és szlavóniai 62,50—65. Árpa, bácskai 63—64 kgos 92,50—95, szerémi 63—64 kgos 92,50—95. Bab, szokvány 125—130 Buzaliszt. Nullás, gg és

Vasárnap sportvonat indul Noviszádról Beográdba

Vasárnap mint ismeretes Lengyelország válogatott futbalcsapata Beográdban mérkőzik a jugoszláv válogatottal. A Putnik menetjegyiroda a mérkőzéssel kapcsolatban különvonatot indít.

A sportvonat délelőtt 8 órakor indul Noviszádról, Beográdból vissza pedig este fél 11 órakor. Utiköltség odavissza mindössze 23 dinár. Jelentkezni lehet a Putnik menetjegyirodában.

50 százalékos utazási kedvezmény a balkáni olimpiára

A vasárnap Zagrebben megkezdődő balkán olimpiai játékok iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul. A jugoszláv államvasutak igazgatósága az augusztus 26-án, szeptember 1-én és 2-án megtartandó versenyekre ötvenszázalékos vasúti díjkedvezményt engedélyezett. Az elutazáskor egész jegyet kell váltani, amelyet azután a verseny rendezősege felül bélyegez és így érvényesíti a díjtalan visszautazásra. A rendezőbizottság helyes érzékről tett tanubizonyoságot akkor, amikor a versenyek belépődíját igen mérsékelten állapította meg. Tribütülés 25, 40 és 7 dinár, állóhely 10 dinár. Három napra szülőjegyek is válthatók, tribütülés 60, 40, 15, állóhely 20 dinárért. Páholyülés egy napra 50 dinár, három napra 120 dinár.

Magyarországon csak vizsgázott oktatók taníthatják a teniszt

Budapestről jelentik: A belügyminiszter a kultuszminiszterrel egyetértésben rendeletet adott ki a teniszoktatás szabályozásáról. A rendelet értelmében díjazott teniszoktatással csak az foglalkozhat, aki a vallás és közoktatási miniszter által létesített állami teniszoktató bizottságtól igazolványt szerzett.

Vásárláskor

saját érdekében hivatkozzék a Reggeli Ujságra!

g 185—205, kettes 165—185, ötös 145—165, hatos 125—145, hetes 105—110, nyolcas 105—107,50. Korpa, prompt 75—77,50.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készáruipiac irányzata egyenetlen volt. Tiszavidéki buza legalacsonyabb árfolyama 16,05, legmagasabb 16,65, felsőtiszai 15,60—16,15, egyéb származású 15,55—16,05. A határidőpiacon irányzata egyenetlen volt. Buza októberre 16,06—16,07, márciusra 16,98—17,00, rozs októberre 12,62—12,63, márciusra 13,52—13,54, tengeri szeptemberre 10,80—10,82, májusra 10,70—10,71.

Bácska Topolán és Baisán

előfizetéseket és hirdetéseket

Adám Jakab

vesz fel a Reggeli Ujság részére. Ugyanő intézi el az esetleges lapkihordó elleni panaszokat.

Hirdessen a Reggeli Ujságban!

Rádióműsor

PENTEK, augusztus 24

BEograd:

10.45: A napi műsor felolvasása.
 10.50: Vizállásjelentés.
 11.00: A rádiózenekar hangversenye.
 Műsor: 1. Thomas, Raymond, nyitány. 2. Gior-dano: Fedora, opera ábránd. 3. Translater: Bécsi rendkívüli kiadás, keringő. 4. Ackermann: A mé-édes álmanok. 5. Leopold: Orosz visszhang, orosz népdalegyveleg.
 11.59: Pontos idő.
 12: Harangszó a székesegyházból.
 12.05: Jovancsics Vlasztimir—Lale népdalokat énekel, Pokáz Dusko és cigányzenekarának közre-működésével.
 12.45: Tőzsde.
 Utána: Jovancsics Vlasztimir—Lale tovább éne-vel cigányzenekisérettel.
 13.30: Az Avala hírei és pontos idő.
 17.55: Pontos időjelzés, az esti valamint a más-napi műsor felolvasása.
 18.00: Gyerektorna óra, tartja Madukics Szmilja.
 18.30: A királyi testőrség fuvózenekarának hang-versenye (Hanglemezek).
 18.40: Pinterovics Evgénia operanékesnő hang-versenye.
 Műsor: 1. Csajkovszki: Miért?; Vágy; Onjegini; Pique Dame. 2. Rimsky—Korsakov: Királyi meny-asszony.
 19.20: A rádiózenekar esti hangversenye. Mű-sor: Krsztics, Frajt, Gotovac és Kálmán szerzemé-nyei.
 20.15: Közvetítés Zagrebből.
 21.45: Jovanovics Braca muzsikál (Hanglemez).
 Műsor: 1. Schubert—Kreisler: Zenei pillanat. 2. Csajkovszki: Szomorú dal. 3. Schubert—Ellmann: Altató dal. 4. Mozart—Burmister: Menüett. 5. Beeth-oven—Kreiler: Rondino.
 22.00: Pontos idő, az Avala hírei és a Putnik értesítései. Utána közvetítés a Kraljevina étterem-ből.
 22.55: Tánclémezek.

BUDAPEST:

6.45: Torna.
 Utána hanglemezek.
 9.45: Hírek.
 10: „Időszerű apróságok“ (felolvasás).
 10.40: „Ifjusági közlemények“ (felolvasás).
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
 12.05: Lakatos Tóni és cigányzenekara.
 Közben kb. 12.30: Hírek.
 13.20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás- és viz-állásjelentés.
 1.30: Mánófts szalózenekar. Lortzing: A fegy-vérvakó, nyitány; Strauss: Részlet a Rózsalovag című operából. Buzás Mihály: Andante cantabile. Offenbach: Hoffmann meséi, ábránd; Kiss-Angyal Ernő, keringő; Kigyósi: Szerelmi idvölzet, dal; Lehár: Drótostót, operettegyveleg; Kondor Leó: A lélek harangja dal.
 14.40 (2.40): Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek.
 3.30: A rádió diákfélőrája „A kétszáz éves ke-rekpár“.
 4: Ivanovics, a kapitány“ Babay József elbe-szélése.
 16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5: Leidenfrost Ica énekel zongorakísérettel.
 5.40: „Házigomba-veszedelem“ Schilberszky Ká-roly dr. előadása.
 6.10: Sportközlemények.
 6.25: Kalmár Rezső és Balázs László szalón-kyntettjének műsora. Stolz Róbert: Ótórái tea, egy-veleg. Tosti: Szerénád. Löhr: Tavaszi virágok éb-redése. Radó József: Ködborult már a határ, dal. Meisel: Dori tanz Lu-Lu, keringő.
 7.15: Munkásfélőrá.
 7.45: Liszt Ferenc ismeretlenebb magyar zongo-raművei“. Major Ervin dr. előadása. A zongora-számokat Stefániai Imre adja elő.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETŰS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 10— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként 1. a hirdetési oldalon ..... 0.80 dinár 2. a szövegrészben ..... 2.50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedélyt adunk, az állástkeresők pedig 50% kedvezményben része-sülnek. — A február 20-án életbeléptetett új hir-detési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig veszünk fel.

Allást keres

ELSŐRENDŰ szerb-ma-gyar-német gyorsíró-leve-lező, nagy gyakorlattal, abszolút gyors és megbíz-ható munkaerő, állást keres. Oralevelezést is vállal. Cím a kiadóban. 2179

Kereslet

Fiatalabb **bejáróleányt** keresek. — Cím: Gajeva ul. 7. 2178

Elsőrendű finom HAZI-KOSZTOT adnék 2—3 sze-mélynek havi 450 dinárért (reggeli ebéd, vacsora). — Esetleg házon kívül is h.v. vagy heti abonálásra. Fái lén, Futoski put 43.

Eladó

Jókarban levő FÜSZER-ÜZLETBERENDEZÉS ol-csón eladó. Cím a kiadó-hivatalban. 200

Különlé

Utazó urak figyelmébe!

Szubotican a „Park Hotel“ az utazó urak kedvelt ta-lálkozó helye. Olcsó leszá-lított árak. Tiszta szép zo-bák. Elsőrendű jó konyha. Garázs. Telefon 70. 1991

Szubotican kiadó-hivatalunk minden nap reggel 1/2 9—2-ig és délután 4—7-ig tart hivatalos órákat

9: Hírek.

9.15: Az Operaház tagjából alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Operaábrándok. Erkel: Bánk bán. Bizet: A gyöngyhalászok. Csajkovszki: Anye-Cgin.

10.15: Időjárásjelentés.

10.20: Hanglemezek.

Mohr—Richter: Das Lied, das nur du singst allein, foxtrott; Benatzky: Mehlspeis, foxtrott; Be-natzky: Mein Médel ist nur ein Verkeuferin, slov-fox; Grün—Frank: Taormina, tangó; Bergmann—Buder: Du bist der Traum von Glück, tangó; Busch: Die Tage vergehen, keringőszerenád; Karlick: Hallo, kleine Freilein, tangó; Rust: Der kleine Zeisig spricht, keringő; Fama—Marf: Che cosa ci vuoi, foxtrottdal; Little: Hold me, foxtrott; Fontaine: Mama, you kviéro, tangó; Warren: The gold diggers song; Dubin: Coffée in the morning and kisses, foxtrott.

11: Csorba Dezső és cigányzenekara muzsikál.

PRAHA

6—7.15: Zenés ébresztő, torna.

10: Lemezek.

12.30: Jankovec-művek jazz-zenekaron.

3.15: Mor. Ostrava.

5.40: Gramofón.

6.20: Németnyelvű közvetítés.

8.15: Szonáta mélyhegedűre és zongorára, c-moll.

8.40: „Számum“, Strindberg egyfelvonásosa.

9.05: Zenekari hangverseny és ének.

10.00: Hírek.

10.15: Gramofón.

WIEN:

11.30: Gramofón.

3.30: Hírek.

3.50: Asszonyoknak.

4.45: Gramofón.

5.30: Baromfitenyésztési tanácsok.

6.00: Varga Gyula Chopin-műveket zongorázik.

6.30: Turistáknak.

7.10: Hírek.

7.30: Nagy mesterek kompozíciói a gyermekek.

nek. Rádiózenekar.

8.35: „Bunbury“, Oscar Wilde komédiája.

10.25: Kamarazene.

11.15-től: Gramofón.

Városi Mozi - Szubotica

Csütörtök—péntek—szombat

Hangos heti hirdó.

A szívhirálynő

(DIE ODER KEINE)

az óriási sikert aratott operett. — Főszereplők:

Alpár Gitta
és **MAX HANSEN**

Előadások hétköznap: 6.15 és 9 órakor,
vasárnap és ünneppnap: 4, 6.15 és 9 órakor

Iskolakönyvek

Horvát-magyar-német nyelvűek, eng. a Proszvetnog szaveta i Mini-sztaarstva proszvoto által a népiskolák részére. — Vizonteladónak és iskolák részére ingyen küld tankönyvjegyzéket

Medjunarodni Novinszki Zavod — Szubotica,
Vojnoviceva ulica 7. 175

FOGYASSZON

növényi kávéi, mert egészséges és olcsó!

Kapható minden jobb fűszerüzletben!

Fehér

csomagoló-papír

olcsón kapható a Reggeli Ujság kiadóhivatalában.

MIELŐTT nyomtatvány

szükségletét meg-rendell, saját ér-dekében cselek-szik, ha bekéri az

„URANIA“

NYOMDA

áránlatát, ahol az összes keres-kelelmi nyom-tatványok, szak-szerűen, izléses kivitelben és legolcsóbb áron készülnek

Pontos és gyors kiszolgálás!

TELEFON 20—58. Steve Stevanovića 5

Novi Becsejen

hirdetéseket és előfizetéseket

Balog János

vesz fel a REGGELI UJSÁG részére

A BIBOR LÁNG

— Regény —

Irta: G. WELLACE

(2)

A szenzációs közlés után Sabanier egyenesen a Beatricebe ment. Az igazgatót kereste.

— Mondja igazgató ur, — kérdezte — maguk új lakót vartak mára a tizes szobába?

— Dehogy.
— Adott ön megbízást valakinek, hogy a szobában átalakításokat végezzenek?

— Senkinek.
— Akkor szeretnék az első emeletre beosztott szobapincérrel, Mauriceval beszélni.

— Sajnos, csak a lakásán beszélhet vele uram. Ma korán reggel betelefonáltatt, hogy betegen fekszik.

— Hát nem lakik itt a szállodában?
— Nem. Mintegy két héttel ezelőtt meg-nősült és akkor kiköltözött.

— Tudja ön a címét?
— Természetesen. Maurice Deloune a Rotonde uca tizenötös házban lakik.

Sötét, piszkos csunya házba nyitott be Sabanier felügyelő a Rotonde-uccában. Kellemetlen külsejű öregasszony jött eléje.

— Itt lakik Maurice Deloune?
— Itt lakott uram. Ma korán reggel el-költöztek innen.

— Hová?
— Azt bizony nem tudom. Nekem Deloune-né csak annyit mondott, hogy elutaznak Franciaországba.

III.

A gyilkosság

Mrs Brown volt lakosztálya a Beatrice hotelben két napig állt üresen. A harmadik napon gyönyörű fiatal nő foglalta el a lakosztályt, Susy kisasszony, az angol revük pompásan fizetett, csodálatos szépségű csilaga.

Susy kisasszony Londonból érkezett, hogy eleget tegyen párisi vendégszereplési kötelességének. A Beatriceban bérelt lakosztályt, estéjét két fiatalemberrel töltötte. Félkettőkor ért haza és meghagyta Delain urnak, hogy pontosan kilenc órakor ébresz-szék fel.

A szobapincér kilenc órakor kopogtatott Susy kisasszony ajtaján. Nem kapott választ. Újra kopogtatott, majd lenyomta az ajtó kilincset. Az ajtó csodálatosképen nyitva volt. Benyitott a szobába. Borzalmas látvány tárult a szeme elé. Összetépett ruhában a földön feküdt Susy kisasszony alvadt vértócsában. A fején hatalmas seb. Mellette hevert az éjjeli szekrény lámpája vérfoltokkal tele. A pincér becsapta az ajtót és esze nélkül rohant a portáshoz.

— Susy kisasszony... Susy kisasszony..
— Mi történt Susy kisasszonnyal?
— Meg... meggyilkolták!

Sabanier másodpercek alatt a Beatriceben termelt. Az igazgató fogadta kétségbeesve.

— Rettenetes dolog, felügyelő ur! Vége a szálloda jóhírének.
— A szobában érintetlen maradt minden?

— Nem nyultunk semmihez.
— Jöjjön velem igazgató ur.
A detektív szinte rohant fel az emeletre. Beléptek a szobába.

— Dulakodott a gyilkossal! — állapította meg Sabanier. — Mondja csak igazgató ur, az áldozat nem hordott ékszereket?
— De igen, amikor megérkezett, magam

is megcsodáltam két gyűrűjét és egy kolliert.

— Azért kérdeztem, mert most nincsen semmi ékszer az áldozaton.
— Akkor talán rablógyilkosság lesz?

— Majd megállapítjuk, ha itt lesz a rendőri bizottság.

A bizottság tíz perccel az eset bejelentése után megérkezett. A rendőrorvos megcsóválta a fejét.

— Itt kétségkívül gyilkosság történt. Az áldozatot dulakodás után ezzel a lámpással ütötték agyon. A halál azonnal bekövetkezett.

Sabanier a bizottság vezetőjéhez, Boudin alprefektushoz fordult:

— Nagyon különös eset ez, alprefektus ur.

— Miért?
— Egészen rövid idő alatt ez már a második bűntény ebben a szobában.

— A második?
— Ebben a szobában lakott Mrs Brown, akitől ellopták a „Vörös lángot!”

Boudin alprefektus gondolataiba mélyedt. Azután a felügyelőhöz fordult.

— Mondja csak Sabanier, maga egy pincért gyanúsított meg a lopással?
— Igenis, alprefektus ur.

— Megtalálták már?
— Még nem. Megállapításaink szerint Svájc felé szökött.

— Egyszóval lehetetlennek tartja, hogy a két bűntényt ugyanaz a személy követte volna el?
— Majdnem lehetetlennek, alprefektus ur.

A kiváló rendőrségi főtisztviselő megvakarta a homlokát.

— Szeretnék a szálloda igazgatójával beszélni.
— Az nem nehéz. A direktor itt járkal fel és alá a folyosón.

Sabanier kiszólt az ajtón:
— Igazgató ur!
Leon Bourjois igazgató remegő izgalommal nyitott be.

— Parancsoljanak az urak!
— Mióta állt Maurice Deloune a hotel szolgálatában?

— Mintegy félesztendő óta.
— Volt valaha valamilyen panaszra ok?
— Soha.

— Ki lakik a tizenötös szobában?
— Lord Walwer őexcellenciája.

— Beszélhetnék a lorddal?
— Ha íthton van, valószínűen.
— Majd megnézzük igazgató ur. Mondja kérem, kinek lehet kulcsa a lakosztályhoz?

— Senkinek. Minden kulcs másfajta rendszerű nálunk és a lakóknak kiszolgáltott kulcsokon kívül csak nálam vannak másodpéldányok.

— Hol tartja ön ezeket a kulcsokat?
— A szobámban van egy kulcsszekrény.

— Ez a szekrény zárva szokott lenni?
— Természetesen.

— Megnézhetném ezt a szekrényt?
— Hogyne.

A bizottság elhagyta a szobát. A folyosón az alprefektus az igazgatóhoz fordult.

— Lenne olyan kedves bekopogtatni a lordhoz?
— Örömmel. — Bekopogtatott az ajtón. Nem kapott választ. Lenyomta kilincset. A szoba csukva volt.

— Ölordsága nincs itthon! — közölte az alprefektussal.

— Nem baj, — legyintett Boudin — majd hazajön. Most menjünk le az ön szobájába.

Az igazgató szobája a földszinten volt. A helyiség nem volt nagy, egy íróasztal, egy könyvszekrény, egy páncélszekrény és a kulcsszekrény álltak benne, néhány szék és egy fotel.

— Ez tehát a kulcsszekrény? — kérdezte Boudin.

— Ez.
— És mindig zárva van?
— Mindig.

— Most is?
— Természetesen. Ma még nem volt szükség a kulcsokra.

Az alprefektus a szekrényhez lépett. Megfogta a szekrény huzóját és kinyitotta. A szekrény nem volt kulcsra zárva.

IV.

Carter ur jelentkezik

Mrs Brown a lopás után az Adlon hotelbe költözött és az izgalmak annyira megviselték, hogy ágyának dült. Alice Brown éjjel-nappal a beteg ágya mellett volt és szivrepesve várta a napot, amikor vőlegénye megérkezik.

Egy nappal a Beatriceban történt gyilkosság után a szálloda szobalánya kopogtatt Brownék lakosztályának ajtaján.

— Bocsánatot kérek, egy ur keresi Madameot.

Alice a szobalányra nézett.
— Édesanyám nem fogad senkit.
— Akkor a kisasszonnyal szeretne beszélni.

— Ki az az ur?
— Carter, a Beatrice detektívje.
Alice arca piros lett.

— Kérem Carter urat, hogy várjon rám a hallban. Néhány másodperc múlva ott leszek.

Benézett az anyja szobájába és látta, hogy az idős hölgy mélyen alszik. Lesietett a hallba.

Amikor Carter a milliárdoslányt megpillantotta, felállt és eléje lépett.

— Bocsásson meg kisasszony, hogy zavarom. Nagyon fontos dologban jöttem.
— A Bibor lángról van szó?

— Igen.
— Megtalálták?
— Még nem.

— Tehát?
— Fontos közölnivalóm van.
— Tessék. Mondjon el mindent, amire az ügyre vonatkozik. Foglaljon helyet, Carter ur.

— Köszönöm.
A detektív leült, Alice is az egyik hatalmas fotelbe ereszkedett.

— Nos, Carter ur?
— Kérem Miss Brown, nekem az a véleményem, hogy a rendőrség helytelen nyomon halad. Azt hiszem, én sokkal hamarabb megtalálnám a tettest.

— Carter ur, ön a rendőrségtől függetlenül is nyomozhat.

— Igen... csakhogy...
— Csakhogy?

— Beszélhetek őszintén?
Alice türelmetlen lett.

— Hogyne!
— Ha leleplezem a tettest, akkor engem halálos veszély fenyeget.

(Folytatjuk)